

D^{RO} L. L. Zamenhof

Інтернаціональний язык

ЕСПЕРАНТО

Internacio Lingvo

Граматика, формація до творення слів і 50 лекцій.

Видання

“ГОЛОСУ ПРАВДИ”

119 East 7th Street
NEW YORK, N. Y.

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

D^{RO} L. L. ZAMENHOF

Internacia lingvo
Інтернаціональний язык

ЕСПЕРАНТО

Internacio Lingvo

Граматика, формація до творення слів і 50 лекцій.

1921.

Видання

“Голосу Правди”

119 EAST 7-th STREET

NEW YORK, N. Y.

JUL
28
1983

PM
8213
Z¹₃₅
1921

Друкарсько-Видавнича Спілка «Робітник»
30 St. Marks Pl., New York, N. Y.

ВСТУП.

Яку користь будемо, мати, наколи ввійде в ужиття в цілім світі міжнародний язык Есперанто?

Щоб відповісти на се питання, мусимо вперед представити собі, що сей язык є вже прийнятий світовим загалом, або, що найменше, кожда більше образована людина, вміє висловити як устно, так і письменно сим языком свою думку. Тоді, безусловно вривається одна найголовніша перешкода поміж народами ріжних языків. Прим.: чи поїдеш до чужого краю в якій справі, або потреба вимагає переписатись з чоловіком иншої нації — не потребуєш учитися його языка, бо оден спільний міжнародний язык дасть спромогу порозумітись з чоловіком якої небудь нації.

Язык сей, не вмішуючись в внутрішнє життя народів, удекшить вза-

їмні їх відносини і віддасть неоцінені прислуги для загально-людських цілей.

Ніюдин язык ніякого народу не міг ніколи бути прийнятим яко міжнародний язык, понеже, наколиб і вибрали який з помеже існуючих языків, яко міжнародний язык, не ввійшовби він був в ужиття, з причини заздности інших націй. або прост з причини, що в нїм щонебудь знаходиться тяжшого до вичученя його иншим націям, то власне з сеї причини прийшли люде до переконаня, що міжнародним языком може бути хїба штучний язык. Над сею справою багато людей ломало собі немало голови, аж вкінци удалось д-ри Людвикови Цамеґофови з Варшави винайти такий язык, і в р. 1837 він оголосив його.

Язык Есперанто, є дуже легкий до вичученя. Цїла його граматика складась всего з 16 коротких правил, які посїдають закінченя і додатки, за помочню яких можна втворити з одного слова дуже багато инших. Рівнож, сей язык є приступний для кожного чоловіка і легко його научитись навіть такому чоловікови, що заледве може читати латинську азбуку.

Підручника до языка Есперанто є вже на всіх інших языках, а на українському до сего часу, як щось появилось, то було в малесеньких виданнях, з яких не можна було багато навчитись.

Ми уважаючи на вагу так важного діла як **ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ ЯЗИК**, постановилисьмо сформува-ти після укр. граматики і видати отсей досить обшпрний підручник для укр. загалу, з якого можна навчитись без жадного учителя, досить добре міжнародного языка.

Т. Ф - н.

АЗБУКА ЕСПЕРАНТО.

Азбука:	Читассь:	Назва:
A a	а	а
B b	б	bo
C c	ц	co
Ĉ ĉ	ч	ĉo
D d	д	do
E e	е	e
F f	ф	fo
G g	г	go
Ĝ ĝ	дж	ĝo
H h	г	ho
Ĥ ĥ	х	ĥo
I i	і	i
J j	й	jo
Ĵ ĵ	ж	ĵo
K k	к	ko
L l	л	lo
M m	м	mo
N n	н	no
O o	о	o
P p	п	po
R r	р	ro
S s	с	so
Ŝ ŝ	ш	ŝo
T t	т	to
U u	у	u
Ŭ ŭ	у	ŭo
V v	в	vo
Z z	з	zo

ЧАСТИ МОВИ.

1) ПЕРЕДІМЕНИК.

Передіменник є лише означений *la*, оден для всіх родівників, відмін і чисел; неозначеного нема. Наприм. *la homo* чоловік; *la stelo* зізда; *la maro* море.

2) ІМЕНИК.

Іменик завсігди кінчиться на *o*. Для витворення числа многого додається закінчення *j*. Наприм. *homoj* народ (люди); *steloj* зізди; *maroj* моря.

Відмін є дві: перший, на питання хто, що? і другий на питання ко-го? чого?; сей послідний витворюєсь з першого за доданєм закінчення *n*. Решта відмін витворюєсь за помочию приімеників: *de* (від), *al* (до), *kun* (з), *per* (через), або инших приімеників відповідно до значеня слова. Наприм. *patro* отець (батько), *al patro* отцю, *patron* отця, *por patroj* для вітців, *patrojn* вітців.

3) ПРИКМЕТНИК.

Прикметник закінчується завсігди на *a*. На пр. *kara patro* дорогий отець; *kara patrino* дорога мати; *kara infano* дороге дитя.

Відміни і числа суть ті самі, що і для імеників. На пр. **bonan patron** доброго вітця; **junan patrinon** молоду маму; **kleraj homoj** славні люди; **helaj steloj** ясні звізди; **vividis belajn teatrojn** бачилисьте красні театри.

Другий степень прикметника твориться за доданем слова **pli** (більше), а третій — за доданем слова **plej** (найбільше); слово “чим” товкуєсь через **ol**. На пр. **Pli blanka ol neĝo** білійший від снігу; **plej pura akro** найчистійша вода.

4) ЧИСЛІВНИК.

Числівники головні не відмінюються: **unu** (1), **du** (2), **tri** (3), **kvar** (4), **kvin** (5), **ses** (6), **sep** (7), **ok** (8), **naŭ** (9), **dek** (10), **dekunu** (11), **dektu** (12), **dektri** (13), **deksep** (17), **dudek** (20), **dudek kvar** (24), **tridek** (30), **tridek sep** (37), **kvardek** (40), **kvindek** (50), **sesdek** (60), **sepdek** (70), **okdek** (80), **naŭdek** (90), **cent** (100), **cent kvardek sep** (147), **ducent** (200), **tricent** (300), **mil** (1000), **miliono** (міліон).

Десятки і сотки творяться через просте полученє числівників.

Для утвореня числівників порядкових додається закінченє прикметника.

Для головних — закінчене **obl.**

Для дрібних (дробів) — **on.**

Для збірних — **op.**

Для поділових — **po.**

Окрім того можуть бути ще числівники іменникові і прислівникові. На пр. **Kvincent tridek tri** — 533; **kvara** четвертий; **unu** одиниця; **due** подруге; **triobla** потрійний; троякий; **kvarono** четверта часть; **duore** в двоє; **po kvin** по п'ять.

5) ЗАІМЕНИК.

Заіменники особисті: **mi** я, **vi** ви, **ti**, **li** він, **ŝi** она, **ĝi** оно (о рiчи або звіряти — уживається лишень в числі одинокім), **si** себе, **ni** ми, **ili** они, **oni** (заіменик рiчевий числа многого.)

Заіменники присвійні творяться через доданє прикметникового закінченя. На пр. **mia** мій, моя, моє, **via** ваш, ваша, ваше.

Заіменники відмінюються як іменники. На пр. **min** мене; **miaj** мої, моє; **siajn** своїх, своє.

6. ДІЄСЛОВО.

Дієслово не відміняєсь через особу або число (на пр. **mi faras** я роблю, **la patro faras** отець робить, **ili faras** вони роблять.)

Поділ дієслова;

а) Дієслов недоконаний кінчить-ся на *i* (**farì** робити).

б) Час теперішній — **as** (*mi faras* я роблю).

в) Час минувший — **is** (*li faris* він робив.)

г) Час будучий — **os ili faros** вони будуть робили).

д) Спосіб можливий теперішній — **us** (*ŝi farus* вона робилаби).

с) Дієсл. розказуючий — **u** (*faru* роби, робіть).

Дієслови відмінні і невідмінні.

а) Дієслов теперішнього часу — **ant** (*faranta* роблючий; *farante* робючи.)

б) Дієслов часу минувшого — **int** (*farinta* котрий зробив).

в) Дієслов часу будучого — **at** (*farata* робючий).

г) Дієслов можливий часу теперішнього — **it** (*farita* зроблений).

д) Дієслов можливий часу будучого — **ont** (*faronta* котрий зробить).

Всі форми дієслова можливого твориться за помочою відповідної форми **esti** (бути) уживається лишень притім приіменника **de** (пр. *ŝi estas amata de ĉiuj* — вона є люблена через всіх.).

7. ПРИСЛІВНИК.

Прислівники мають закінченє е.

Прислівники степенюються так само як і прикметники. На пр. **mia frato pli bone kantas ol mi** — брат мій лучше співає від мене.

8. ПРИІМЕНИК.

Приіменики (de, al, per, kun, і т. д.) завсігди суть ставлені перед першою відміною.

б) Загальні правила.

1) Наголос (акцент) паде завсігди на передпоследній вислів.

2) Слова зложені творяться простим полученєм висловів (головний вислів буває завсігди при кінци). На пр. **varogŝiro** пароплав (шіфа), з **varog** пара, **ŝip** шіфа, а **o** закінченє іменика.

3) При декотрих заперечаючих реченях опускаєсь заперечуючий прислівник **ne**, як пр. **mi nemiam vidis** ніколи не бачивім.

4) На питанє “куда” слова прибирають закінченє прислівників притакливых. На пр. **tie** там (в тамтїм місци), **tieu** там, (до того місця.).

5) Кождий приіменик має означене певне значіне; наколи приходитьсь уживати приіменика в реченях, де вибір його не впливає з

певної річи, буває звичайно уживаний приіменик **je**, який не має певного значіння; пр. **ĝoji je tio** тішитися з того; **malsana je la okuloj** слабкий на очі; **enuo je la patrujo** тоска (журба) за вітчиною і т. д. Зрозумілість мови зовсім не зле виглядає з сеї причини, понеже всі мови в подібнім случаю уживають якогонебудь приіменика, щоб лишень був відповідний в відношеню до яснійше зрозумілого слова.

6) Всі так звані чужі слова в міжнароднім язиці не підлягають жадній зміні, пр. **teatro** театр, а театральний **teatra**.

7) Закінчення імеників і прикметників можна опустити і заступити їх апострофом пр. **Vagner'** замість **Vagnero**, **de l'mondo** зам. **de la mondo**.

ВСТУП ДО СЛОВАРЯ.

В інтернаціональнім язиці можна з кожного слова зформуванати згідно з граматичними засадами і правилами багато речень, без потреби виучуваняся їх з осібна. Щоб з одного слова зформуванати реченя, ми послугуємося:

1) Граматичними закінченнями, пр. **koleri** гніватися, **kolero** гнів, **kolera** гнівний, **kolere** гнівно, **mi koleras** гніваюся: **morti** умирати, **morto** смерть, **morta** смертельний, **martinto** небіщик; **ekster** зверху, (поверховно), **ekstera** зверхушній, **ekstero** поверховність; **tuj** зараз, **tuja** втій хвили; **paroli** говорити, **parolo** мова, розмова, бесіда, **paralanto** бесідник і т. д.

2) Злученєм слів, пр. **eniri** входити (**en** в, **iri** ходити), **eliri** виходити (**el** з, в,) **aldoni** додавати (**al** до, **doni** давати), **rulkunteno** рольота (віконниця, заслона на вікно), **ruli** звивати, **kurteno** заслона), **ŝvitbanejo** лазня, **ŝviti** потитися, **banejo** лазня) і т. д.

3) І слідуючими додатками в кручених складнях:

mal — по простому противорічить, пр.: **bona** добрий, **malbona** злий, (тлумачиться **ne bona**), **ferta** сильний, потний, **malforta** слабкий, **estimi** шанувати, **malestimi** погорджувати, **bela** красний, гарний, **malbela** бридкий, поганий, **ĝoji** тішитися, **malĝoji** смутитися, **beni** благословити, **malbeni** проклинати, **su-**

pre на верха, **malsupre** на споді (на долі.).

in — означає рід женський, пр. **patro** батько, **patrino** мати, **frato** брат, **fratino** сестра, **fianĉo** нарічена, **fianĉino** нарічений, **koko** когут, **kokino** курка, **kato** кіт, **katino** кітка.

il — знаряди, пр. **haki** рубати, **hakilo** сокира, **kombi** чесати, **kombilo** гребінь, **kudri** шити, **kudrilo** голка (ігла), **tondi** стричи, **tondilo** ножиці.

ad — **iri** іти, **irandi** ходити, **pafo** вистріл, **paŝado** стріленє, **esti** бути, **estadi** бувати.

aĵ — річ з означеним характером або продукт з даного матеріялу, пр. **malnova** старий, **malnovaĵo** старинність, **mola** м'який, **molaĵo** м'ягота, **frukto** овоч, **fruktaĵo** щось зроблене з овочів.

an — **rogno** держава, **regnano** горожанин, **vilaĝo** село, **vilaĝano** селянин, **kristano** християнин.

ar — **arbo** дерево, **arbaro** ліс, **ŝtupo** ступінь, (сажень), **ŝtuparo** сходи, **vorto** вираз, слово, **vortato** словар, **militisto** жовнір, **militistaro** військo міліція.

bo — **patro** батько, **bopatro** тесть, **bopatrono** теща, свекруха, **bofrato** швагер, **filino** дочка, **bofilino** невістка.

ĉj — **nj** — **Petro** Петро, **Peĉjo** Петрусь, **Mario** Марія, **Manjo** Марія, **Jaĉjo** Іван, **Helenjo** Олена.

dis — **ĵeti** кинути, **disĵeti** розкинути, **kuri** бігти, **diskuri** розбігатися.

ebi — **fleksi** згинати, **fleksebla** вигиьчистий, **повi** могчи, **povebla** можливий, **travidi** бачити через щось, **travidebla** прозорний.

es — **bela** красний, **beleco** краса-та, **bona** добрий, **boneco** доброта, **virino** жєнщина, **virineco** жєнщин-ність, **amiko** приятель, **amikeco** при-язнь, **granda** великий, **grandeco** ве-ликість.

edz — **edzo** муж, **edzino** жінка, **doktoro** доктор, **doktorino** докторо-ва.

eg — **pordo** двері, **pordego** брама, **pluvo** дощ, **pluvego** злива, **varma** теплий, **varmega** горячий, **granda** великий, **grandega** кольосальний.

ej — **kuri** варити, **kuirejo** кухня, **preĝi** молитися, **preĝejo** церков, **lerni** учитися, **lernejo** школа.

ek — **kanti** співати, **ekkanti** за-співати, **brili** блищитися, **ekbrili** бли-снути, **bati** бити, **ekbati** ударити.

em — **kredi** вірити, **kredema** лег-ковірний, **ŝpari** щадити, **ŝparema** о-щадний, **singardi** стеречися, **sin-gardena** осторожність.

er — частина збірної цілоти, пр. **sablo** пісок, **sablero** зерно піску, **mono** гроші, **monero** гріш, **fajro** огонь, **fajrero** іскра.

estr — **ŝipo** шіфа, **ŝipestro** капітан корабля, **regno** держава, **regnestro** пануючий.

et — **monto** гора, **monteto** підгірє, **ridi** сміятися, **rideti** усьміхатися, **dormi** спати, **dormeti** дрімати, **malvarma** зимний, **malvarmeta** холодний.

ge — **gepatroj** родичі, **mastro** господар, **gemastroj** господарство.

id — **hundo** пес, **hundido** песя, **koko** когут, **kokido** курча, **kokidino** квочка.

ig — **pura** чистий, **purigi** чистити, **morti** умирати, **mortigi** убивати, **edzo** муж, **edzigi** женити, **for** проч, **forigi** усувати.

iĝ — **pala** блідий, **paliĝi** блідніти, **fluida** плинний, **fluiĝi** статися плинним, **fianĉo** нарічений, **flancĝi** заручитися, **al** до, **aliĝi** прилучитися.

ind — **kredi** вірити, **kredinda** достойний віри, достовірний, **laŭdi** хвалити, **laŭdinda** гідний похвали, **memori** памятати, **memorinda** памятний.

ing — **kandelo** свічка, **kandelingo**

свічник, **fingero** палець, **fingeringo** наперсток.

ist — **laboro** праця, **laboristo** робітник, **boto** чобіт, **botisto** швець, **kuraci** лічити, **kuracisto** лікар, **ŝteli** красти, **ŝtelisto** злодій.

mosto — **reĝo** король, **Via Princa Moŝto** княжа величність, **Via Reĝa Moŝto** Ваша королевська величність.

re — **iri** йти, **reiri** вернути, **doni** дати, **redoni** віддати, **viviĝi** ожити, **reviviĝi** воскреснути.

uj — **mono** гроші, **monujo** пулярес, **pomo** яблуко, **pomujo** яблiнь.

ul — **bela** красний, **belulo** пристойний мущина, **malsaĝa** дурний, **malsaĝulo** дурень, **riĉa** багатий, **riĉulo** багач.

um — **plena** повний, **plenumi** сповнити.

ВАЖНІЙШІ ЗАІМЕНИКИ І ПРИСЛІВНИКИ.

ia = якийсь, якийнебудь.

ial = длячогось.

iam = колись, колинебудь.

ie = десь, денебудь.

iel = якось, якнебудь.

ies = чийсь, чийнебудь.

io = щось, щонебудь.

iom = кількоось, трохи.

- iu = хтось, хтонебудь.
kia = який.
kial = длячого.
kiam = коли.
kie = де.
kiel = як.
kio = що.
kiom = кілько.
kies = чий.
kiu = хто, котрий.
tia = такий.
tial = длятого.
tiam = тоді.
tie = там.
tiel = так.
ties = того.
tio = то.
tiom = тільки.
tiu = той.
ĉia = кождий, ріжний.
ĉial = в кождім разі.
ĉiam = завжди.
ĉie = скрізь, всюди.
ĉiel = кождим способом.
ĉies = кожною.
ĉio = всьо.
ĉiom = кожде число.
ĉiu = кождий.
penia = жадний.
penial = ні з сего, ні з того.
peniam = ніколи.
penie = нігде.

neniel = ніяк.
nenies = нічий.
nenio = нічого.
neniom = жадне число.
neniu = ніхто.

В П Р А В И.

ЛЄКЦІЯ 1.

1. Patro kaj frato. 2. Leono estas besto. 3. Rozo estas floro kaj kolombo estas birdo. 4. La rozo apartenas al Teodoro. 5. La suno brilas. 6. La patro estas sana. 7. La patro estas tajloro.

1. Отець і брат. 2. Лев є звір'ятем. 3. Рожа є цвітом, а голуб є птахом. 4. Рожа належить до Теодора. 5. Сонце світить. 6. Отець є здоровий. 7. Отець є кравцем.

ЛЄКЦІЯ 2.

1. Infano ne estas matura homo. 2. La infano jam ne ploras. 3. La ĉielo estas blua. 4. Kie estas la libro kaj la krajono. 5. La libro estas sur la tablo, kaj la krajono sur la fenestro. 6. Sur la fenestro kuŝas krajono kaj plumo. 7. Jen

estas la pomo, kiun mi trovis. 8. Sur la tero kuŝas ŝtono.

1. Дитя не є дозрілий чоловік. 2. Дитя вже не плаче. 3. Небо є сине. 4. Де є книжка і олувець? 5. Книжка є в долині, а олувець лежить на вікні. 6. На вікні лежать олувець і перо. 7. Се є яблуко — котре знайшовем. 8. На землі лежить камінь.

ЛЕКЦІЯ 3.

1. Hundo akiris peon de viando. 2. Ĝi kuras laŭ tabulo trans rivero. 3. Ĝi rigardas en akvon kaj en akvo kvazaŭ alia hundo portas viandon en dentoj. 4. Ĝi ekenius. 5. Ĝi ĵetis sin en akvon kaj perdis sian viandon. 6. Ĝi rigardas, kaj en akvo estas nek viando nek hundo.

1. Собака дістала кусок мяса. 2. Біжить вона по кладці через ріку. 3. Дивиться вона в воду, і в воді наче друга собака несе в зубах мясо. 4. Стало їй завидно. 5. Скочила вона в воду і згубила своє мясо. 6. Дивиться вона, і нема в воді ні мяса, ні собаки.

ЛЕКЦІЯ 4.

1. Almozulo venis en korton. 2.

Hundo ekvidis lin kaj komencis laŭteboji. 3. La almozulo ektimis kaj diras al la hundo: “por kio vi bojas?” 4. Mi ne estas ŝtelisto. 5. Mi petas almozon kaj nenion manĝis jam du tagojn”. 6. La hundo respondis: “por tio mi bojas, ke mastro vidu vin kaj donu al vi manĝi.

1. Жебрак прийшов на подвірє. 2. Пес побачивши його і почав голосно гавкати. 3. Жебрак злякавсь і говорить собаці: “Чого ти гавкаєш”? 4. Я не злодій. 5. Я прошу милостині і нічого не ївем вже два дні. 6. Пес відповів: “Тому я й гавкаю, щоби хазяїн побачив тебе і дав тобі їсти”.

ЛЕКЦІЯ 5.

1. Leono estas forta. 2. La dentoj de leono estas akroj. 3. Al leono ne donu la manon. 4. Mi vidas leonon. 5. Resti kun leono estas dangere. 6. Kiu kuraĝas rajdi pri leono. 7. Mi parolas pri leono.

1. Лев є сильний. 2. Зуби льва суть острі. 3. Львови не подають руки. 4. Я виджу льва. 5. Позістати з львом є небезпечно. 6. Хто може їздити на львови. 7. Я говорю о левови.

ЛЕКЦІЯ 6.

1. La patro estas bono. 2. Jen kuŝas la ĉapela de la patro. 3. Diru al la patro, ke mi estas diligenta. 4. Mi amas la patron. 5. Venu kune kun la patro. 6. La filo staras apud la patro. 7. La mano de Johano estas pura. 8. Mi konas Johanon. 9. Ludoviko, donu al mi panon. 10. Mi manĝas per la buŝo kaj flaras per la nazo. 11. Antaŭ la domo staras arbo. 12. La patro estas en la ĉambro.

1. Отець є добрий. 2. Отсе лежить капелюх отця. 3. Скажи отцеві, що єсьм пильний. 4. Люблю вітця. 5. Прийди разом з вітцем. 6. Син стоїть побіч вітця. 7. Рука Івана є чиста. 8. Я знаю Івана. 9. Людвік дай мені хліба. 10. Їм устами і нюхаю носом. 11. Перед домом стоїть дерево. 12. Отець є в кімнаті.

ЛЕКЦІЯ 7.

1. Lupo manĝis ŝafiinon. 2. Vilaĝanoj kaptis la lupon kaj komencis bati lin. 3. La lupo diris: "protio vi batas min, ke mi estas griza". 4. La vilaĝanoj diris: "ne pro tio, ke vi estas griza, sed pro tio, ke vi manĝis ŝafinon.

1. Вовк з'їв вівцю. 2. Селяни злапали вовка і почали його бити. 3. Вовк сказав: "Чи за то ви мене б'єте, що я сірій"? 4. Селяне відповіли: "Не за то, що ти сірій, а за то, що ти вівцю з'їв."

ЛЕКЦІЯ 8.

1. Maljunulo plantis pomujojn. 2. Oni diris al li: "por kio al vi estas tiuj ĉi pomujoj. 3. Longe vi atendas de tiuj ĉi pomujoj fruktojn, vi manĝos de ili nenion da pomoj. 4. La maljunulo diris: "Mi ne manĝos, aligi manĝos kaj dankos min".

1. Старець садив яблінки. 2. Йому сказали: "Пощо тобі тих яблук?" 3. Довго ти будеш ждати з тих яблук плодів, і ти не з'їш з них ні одного яблука. 4. Старець відповів: "Я не з'їм, другі з'їдять і поблагословлять мене."

ЛЕКЦІЯ 9.

1. Veturigisto ŝtelis avenon, kiun oni donis por ĉevalo, kaj vendis ĝin kaj nutris la ĉevalon per fojno. 2. Sed li purigis ĉevalon ĉiutage per broso. 3. Kaj la ĉevalo pensas: "estus pli bone, se vi purigus min ne tiel ofte, sed donus al mi avenon."

1. Фірман крав овес, котрий давали для коня, і продавав його, а коня кормив сіном. 2. Але він кожного дня чистить коня щіткою. 3. А кінь подумав: "Булоб лучше, если би ти не так часто чистив мене, а дав би мені вівса.

ЛЕКЦІЯ 10.

1. La birdoj flugas. 2. La kanto de la birdoj estas agrabla. 3. Donu al la birdoj akvon, ĉar ili volas trinki. 4. La knabo forpelis la birdojn. 5. Mi vidas per la oreloj. 6. Bonaj infanoj lernas diligente. 7. Aleksandro ne volas lerni, kaj tial mi batas Aleksandron. 8. De la patro mi ricevis libron, kaj de la frato mi ricevis plumon. 9. Mi venas de la avo, kaj mi iras nun al la onklo. 10. Li legas libron. 11. La patro ne legas libron, sed li skribas leteron.

1. Птахи літають. 2. Спів пtiць є приємний. 3. Дай пtiцям води, понеже вони хочуть пити. 4. Хлопець відігнав пtiці. 5. Бачимо очима і чуємо ухами. 6. Добрі діти учаться пильно. 7. Олекса не хоче учитися і ддятого я бю Олексу. 8. Від вітця діставім книжку, а від брата діставім перо. 9. Прийшовім від діда і

іду тепер до вуйка. 10. Читаю книжку. 11. Отець не читає книжки, лише (він) пише лист.

ЛЕКЦІЯ 11.

1. Papero estas blanka. 2. Blanka papero kuŝas sur la tablo. 3. La blanka papero jam ne kuŝas sur la tablo. 4. Jen estas la kajero de la juna fraŭlino. 5. La patro donis al mi dolĉan pomon. 6. Rakontu al mia juna amiko belan historion. 7. Mi ne amas obstinajn homojn. 8. Mi deziras al vi bonan tagon, sinjoro! 9. Bonan matenon. 10. Ĝojan feston! (mi deziras al vi). 11. Kia ĝoja festo! (estas hodiaŭ). 12. Sur la ĉielo staras la bela suno. 13. En la tago mi vidas la helon sunon, kaj en la nokto ni vidas la palan lunon kaj la belajn steloin. 14. La papero estas tre blanka, sed la neĝo estas pli blanka. 15. Lakto estas pli nutra, ol vino. 16. Mi havas pli freŝan panon, ol vi. 17. Ne, vi eraras, sinjoro: via pano estas malpli freŝci, ol mia. 18. El ĉiuj miaj infanoj Ernesto estas la plei iuna. 19. Mi estas tiel forta, kiel vi. 20. El ĉiuj siaj fratoj Antono estas la malplej saĝa.

1. Папір є білий. 2. Білий папір

лежить на столі. 3. Білий папір вже не лежить на столі. 4. Отсе є каєт молодої панни. 5. Отець дав мені солодке яблуко. 6. Оповідай мому молодому приятелеви красну історію. 7. Не люблю упертих людей. 8. Жичу тобі доброго дня пане. 9. Доброго поранку. 10. Веселого свята (жичу вам). 11. Яке веселе свято (є нині). 12. На небі є красне сонце. 13. В день бачимо ясне сонце, а в ночи бачимо блідий місяць і гарні звізди. 14. Папір дуже білий, але сніг є білійший. 15. Молоко є більше поживне, чим вино. 16. Я маю свіжіший хліб, чим ти. 17. Ні, милишся пане: твій хліб є менше свіжий, чим мій. 18. Зі всіх моїх дітей Ернест є наймолодший. 19. Я єсьм так пильний як ти. 20. Зі всіх своїх братів Антін є найменше мудрий.

ЛЕКЦІЯ 12.

La feino.

1. Unu vidvino havis du filnojn.
2. La pli maljuna estis tiel simila al la patrino per sia karaktero kaj vizaĝo, ke ĉiu, kiu ŝin vidis, povis pensi, ke li vidas la patrinon; ili ambaŭ estis tiel malagrablaj kaj

tiel fieraj, ke oni ne povis vivi kun ili. 3. La pli juna filino, kiu estis la plena partreto de sia patro laŭ sia boneco kaj honesteco, estis krom tio unu el la plej belaj knabinoj, kiujn oni povis trovi.

Ворожка.

1. Одна вдова мала дві дочки. 2. Старша була так подібна до мами з характеру свого і лиця, що кождий, хто її побачив, міг думати, що бачить матір; вони обі були так неприємні і пишні, що не можна було жити з ними. 3. Молодша дочка, котра була правдивим портретом свого батька з доброти своєї і уцтливости, була опріч того одною з найкраснійших дівчат, які можна було знайти.

ЛЕКЦІЯ 13.

1. Knabo sidis kaj legis libron. 2. La patro aliris al li kaj demandis: “ĉu vi bone legas, knabo?” 3. Kaj la knabo respondis: “milegus bone, sed komoj malhelpas”.

1. Сидів хлопчик і читав книжку. 2. Отець підійшов до него і спитав: “Чи красно ти вже читаєш хлоп-

че?" 3. А хлопець відповів: "Я читав би красно, тільки занятя перешкаджають."

ЛЕКЦІЯ 14.

1. Tataro vidis en sonĝo kaŝon. 2. Li volis manĝi, sed ne estis kuirero. 3. Poste li kusiĝis dormi kun la kulereto, sed ne vidis kaŝon.

1. Татарин увидів у сні (приснилося йому) кашу. 2. Він хотів їсти, та не було ложки. 3. Опісля він ляг спати з ложкою, та не видів вже каші.

ЛЕКЦІЯ 15.

1. Du hamoj povas pli multe fari ol unu. 2. Mi havas nur buŝon, sed mi havas du orelojn. 3. Li promenas kun tri hundoj. 4. Li faris ĉion per la dek fingroj de siaj manoj. 5. El ŝiaj multaj infanoj unuj estas bonaj kaj aliaj estas malbonaj. 6. Kvin kaj sep faras dek du. 7. Dek kaj dek faras dudek. 8. Kvar kaj dek ok faras dudek du. 9. Tridek kaj kvardek kvin faras sepdek kvin. 10. Mil okcent naŭdek tri. 11. Li havas dek unu infanojn. 12. Sesdek minutoj faras unu haron kaj unu

ninuto koncistas el sesdek sekundoj. 13. Januaro estas la unua monato de la jaro, Aprilo estas la kvara, Novembro estas la dek unua, Decembro estas la dek dua. 14. La dudeka (tago) de Februaro estas la kvindek unua tago de la jaro. 15. La sepan tagon de la semajno dio elektis, ke ĝi estu pli sankta, ol la ses unuaj tagoj. 16. Kian dio kreis en la sesa tago? 17. Kiun daton ni havas hodiaŭ? 18. Hodiaŭ estas la dudek sepa (tago) de Marto. 19. Georgo Vaŝington estis naskita la dudek duan de Februaro de la jaro mil sepcent tridek dua.

1. Двох людей можуть більше зробити, чим оден. 2. Маю тільки одні уста, але маю два уха. 3. Він проходить з трома собаками. 4. Він зробив всьо десятима пальцями своїх рук. 5. З богато її дітей одні суть добрі, а инші суть злі. 6. Пять і сім творять дванайцять. 7. Десять а десять є двацять. 8. Чотири і вісімнацять є двацять два. 9. Трийцять і сорок пять є сімдесят пять, 10. Тисяча вісімсот девятьдесят три. 11. Він має одинацятєро дітей. 12. Шістьдесят минут творять одну годину, а одна мінута складаєсь з шістьдесят секунд. 13. Січень є

першим місяцем в році, квітень є четвертим, падолист одинайцятим, грудень дванайцятим. 14. Двадцятий день лютого, є пятьдесят першим днем року. 15. Семий день в тижни бог вибрав, щоб він був святійший, чим шість перших днів. 16. Що бог сотворив шестого дня? 17. Котрого маємо нині? 18. Нині двадцять смого марця. 19. Юрій Вашингтон вродився двадцять другого лютого, тисячу сімсот трийцять другого року.

ЛЕКЦІЯ 16.

La feino (Daurigo).

1. Ĉar ĉiu amas ordinare personon, kiu estas simila al li, tial tiu ĉi patrino varmege amis sian pli maljunan filinon, kaj en tiu sama tempo ŝi havis terunan malamon kontraŭ la pli juna. 2. Ŝi devigis ŝin manĝi en la kuirejo kaj laboradi senĉese. 3. Inter aliaj aferoj tiu ĉi malferiĉa infano devis du fojojn en ĉiu tago iri ĉerpi akvon en tre malproksima loko kaj alporti domon plenan grandan kruĉon.

Ворожка (дальше).

1. Понеже каждый любитъ звичайно особу, котра с подібна до не-

го, длятого та матір горячо любила свою старшу дочку і рівночасно мала страшну ненависть до молодшої. 2. Змушувала вона її їсти в кухні і без'устанно працювати. 3. Між иншими справами, то нещасливе дитя мусіло два рази кожного дня ходити по воду в дуже далеке місце і приносити до дому повний великий збанок.

ЛЕКЦІЯ 17.

1. Mi havas cent pomojn. 2. Mi havas centon da pomoj. 3. Tiu ĉi urbo havas milionen da loĝantoj. 4. Mi aĉetis dekduojn (aŭ dek duan) da kuleroj kaj du dekduojn da farkoj. 5. Mil jaroj (aŭ milo da jaroj) faras miljaron. 6. Unue mi redonas al vi la monon, kiun mi dankes vin por la prunto trie mi petas vin ankaŭ poste prunti al mi, kiam mi bezonos monon. 7. Por ĉiu tago mi ricevas kvin frankojn, sed por la hodiaŭa tago mi ricevis duoblan pagon tio estas dek frankojn. 8. Kvinoble ses estas tridek. 9. Tri estas duono de ses. 10. Ok estas kvar kvinonoj dedek. 11. Kvar metroj da tiu ĉi ŝtofo kostas naŭ frankojn; tial du metroj kostas kvar kaj duono frankojn (aŭ da frankoj). 12.

Unu tago estas tricent-sesdek kvinono aŭ tricent-sesdek sesono de jaro. 13. Tiuj ĉi du amikoj promenas ĉiam duope. 14. Kvinope ili sin ĵetis sur min sed mi venkis ĉiujn kvin atakantojn. 15. Por miaj kvar infanoj mi aĉetis dek du pomojn, kaj al ĉiu el la infanoj mi donis po tri pomoj. 16. Tiu ĉi libro havas sesdek paĝojn, tial se mi legos en ĉiu tago po dek kvin paĝoj, mi finos la tutan libron en kvar tagoj.

1. Я маю сто яблук. 2. Маю сотку яблук. 3. То місто має мільон мешканців. 4. Купивім тузин лижок і два тузини відельців. 5. Тисячу літ творить тисячолітє. 6. По перше, звертаю тобі гроші, котрі позичивсь мені; по друге дякую тобі за позичку; по трете, прошу тя також пізнійше позичити мені, коли буду потребував грошній. 7. За кождий день дістаю пять франків, але за нинішній день діставім подвійну заплату то є, десять франків. 8. Пять рази сім є трийцять пять. 9. Три є половина з шість. 10. Вісім є чотири пятих з десять. 11. Чотири метри тої матерії коштує чотири і пів франка. 12. Оден день є 365-ою або 366-ою частиною року. 13. Сі два

приятелі проходжуються завсiгди оба разом. 14. Їх п'ятьох кинулось на мене, але я побiдив всiх п'ятьох ворогiв. 15. Для своiх четверо дiтий купивiм дванайцять яблук i кождому з них давiм по три. 16. Та книжка має 60 сторониць, отже наколи перечитаю кождого дня по 15 сторониць, то скiнчу цiлу книжку в чотирох днях.

ЛЕКЦІЯ 18.

1. Knabo portis du malgrandajn birdetojn en kaĝo. 2. La birdetoj sin batis kaj malĝoje kriis. 3. Al la knabo renkantigis malriĉe vestita homo. 4. Li malĝoje rigardis la birdetojn kaj demandis: “kiom kostas unu birdeto?” 5. La knabo diris, ke unu birdeto kostas kvin kopekojn. 6. La homo donis manan, prenis unu birdeton, karesis ĝin kaj lasis forflugi. 7. Poste li aĉetis alian kaj faris tion saman. 8. La knabo kun miro rigardis la malriĉulon kaj demandis lin: “por kio vi faras tion ĉi?” 9. La malriĉulo diris: “mi mem ok jarojn estis en malliberejo, ne spiris per freŝa aero, ne vidis miajn parencojn; jen mi estas ĝoja, ke mi pavas doni liberecon al la birdetoj”.

1. Хлопець ніс дві маленькі птички в клітці. 2. Птички бились (об стіни клітки) і жалібно кричали. 3. Хлопчину встрінув бідно одітий чоловік. 4. Він з жалем подививсь на птичок і спитав: "скільки коштує одна птичка"? 5. Хлопець сказав, що одна птичка коштує тьять центів. 6. Чоловік дав гроші, взяв одну птичку, погладив її і випустив. 7. Потім він купив другу і зробив те саме. 8. Хлопець зі здивованєм подививсь на біднягу і запитав його: "Чому ви се зробили?" 9. Бідак сказав: "Я сам вісім літ був в тюрмі, не віддихав свіжим воздухом, не видів своїх кривних; отсе я і рад, що можу дати свободу птичкам."

ЛЕКЦІЯ 19.

1. Knabo paŝtis ŝafinojn. 2. Li volis timigi vilaĝanojn kaj ekkriis: lupoj, lupoj! 3. La vilaĝanoj alkuris kaj vidas, ke lupoj ne estas. 4. Kaj la knabo ridas. Alian tagon lupoj vere atakis la ŝafinojn. 6. La knabo denove ekkriis: lupoj, lupoj! 7. Sed neniu kredis al li. 8. Tiel la lupoj mortigis ĉiujn ŝafinojn.

1. Хлопець пас вівці. 2. Він хотів наполохати селян і закричав: "вов-

ки, вовки"! 3. Селяни збіглись і бачать що вовків нема. 4. А хлопець сміявся. 5. На другий день вовки напавду напали на овець. 6. Хлопець знов закричав: "вовки, вовки!" 7. Але ніхто не повірив йому. 8. Так вовки подусили всі вівці.

ЛЕКЦІЯ 20.

La Feino (Daŭrigo).

1. En unu tago, kiam ŝi estis apud tiu fonto, vemis al ŝi malriĉa virino, kiu petis ŝin, ke ŝi donu al ŝi trinki. 2. "Ĝre volonte, mia bona", diris la bela knabino. 3. Kaj ŝi tuj lavis sian kruĉon kaj ĉerpis akron en la plej pura loko de la fonto kaj alportis al la virino, ĉiam subtenante la kruĉon, por ke la virino pavu trinki pli oportune. 4. Kiam la bona virino, trankviligis sian soifon, ŝi diris al la knabino: "Vi estas tiel bela, tiel bona kaj devas fari al vi donacon", (ĉar tio ĉi estis feino, kiu premis sur sin la forman de malriĉa vilaĝa virino, por vidi, kiel granda estas la ĝentileco de tiu ĉi juna knabino). 5. "Mi faras al vi donacon", daŭrigis la feino, "ke ĉe ĉiu vorto, kun vi diras, el via buŝo eliras aŭ floro, aŭ multecosta ŝtono.

Ворожка (тяг дальший).

1. Одного дня, коли вона була при тім жерелі, прийшла до неї бідна женщина, і просила її, щоби дала їй напитися. 2. З охотою моя добра жінко, промовила красна дівчина. 3. І зараз виполокала збанок і зачерпнула в найчистійшій місци жерела і принесла жінчині, в одно піддержуючи збанок, щоби женщина могла пити вигідно. 4. Коли женщина заспокоїла свою жажду, сказала дівчині: “Ти така красна, так добра і так уцтива, що мушу зробити тобі подарунок” (була се ворожка, яка перебралась на сельську бідну женщину, щоби довідатись, яка буде чемність в тій дівчині). 5. “Роблю тобі подарунок”, говорила ворожка, “що при кождім слові, яке ти скажеш, з твоїх уст вийде або цвіт, або дорогоцінний камінь.

ЛЕКЦІЯ 21.

1. Mi legas. 2. Ci skribas (anstataŭ “ci” oni uzas ordinare “vi”). 3. Li estas knabo, kaj ŝi estas knabino. 4. La tranĉilo tranĉas bone, ĉar ĝi estas akra. 5. Ni estas homoj. 6. Vi estas infanoj. 7. Ili estas Ru-

soj. 8. Kie estas la knaboj? 9. Ili estas en la knabinoj? 11. Ili ankaŭ estas en la ĝardeno. 12. Kie estas la tranĉiloj. 13. Ili kuŝas sur la tablo. 14. Mi vokas la knabon, kaj li venas. 15. Mi vokas la knabon, kaj ŝi venas. 16. La infano ploras, ĉar ĝi volas manĝi. 17. La infanoj ploras, ĉar ili volas manĝi. 18. Knabo, vi estas neĝentila. 19. Sinjoro, vi estas neĝentila. 20. Sinjoroj, vi estas neĝentiloj. 21. Mia hundo, vi estas tre fidela. 22. Oni diras, ke la vero ĉiam venkas. 23. En la vintro oni hejtas la fornojn. 24. Kiajn oni estas riĉa (aŭ riĉaj), oni havas multajn amikojn.

1. Я читаю. 2. Ти пишеш (замість "сі" уживається звичайно "ві"). 3. Він є хлопець, а вона є дівчина. 4. Ніж крає добре, понеже є острий. 5. Ми є люде. 6. Ви єсьте діти. 7. Вони суть Росіяне. 8. Де суть хлопці? 9. Вони суть в огороді. 10. Де суть дівчата? 11. Вони суть також в огороді. 12. Де суть ножі? 13. Лежать на столі. 14. Кличу хлопця і він іде. 15. Кличу дівчину і вона іде. 16. Дитя плаче, понеже хоче їсти. 17. Діти плачуть, бо хотять їсти. 18. Хлопче, ти не є чемний. 19.

Пане, ти не є чемний. 20. Панове, ви не є чесні. 21. Моя собако, ти є дуже вірна. 22. Говорять, що правда завсігди побіджає. 23. Зимною палять в печах. 24. Коли хто є багатий, то має дуже багато приятелів.

ЛЕКЦІЯ 22.

La feino (daŭrigo).

1. Kiam tiu ĉi bela knabino venis damen, ŝia patrino insultis ŝin, kial ŝi revenis tial malfrue de la fonto. 2. "Pardonu al mi, patrino", diris la malfeliĉa knabino, "ke mi restis tial lange". 3. Kaj kiam ŝi parolis tiujn ĉi vartajn, elsaltis el ŝia buŝo tri rozoj, tri perloj kaj tri grandaj diamantoj. 4. "Kian mi vidas"! diris ŝia patrino kun grandega miro. 5. "Ŝajnas al mi, ke el ŝia buŝo elsaltas perloj kaj diamantoj! 6. De kio tioj ĉi venas, mia filino"* (Tio ĉi estis la unua fajo, ke ŝi namis ŝin sia filino). 7. La malfelica infano rakontis al ŝi naive ĉion, kio okazis al ŝi, kaj, dum ŝi parolis, elfalis el ŝia buŝo multego da diamantoj. 8. "Se estas tiel", diris la patrino, mi devas tien sendi mian filinon. 9. Maringo, rigardu, kio eliras el la buŝo de via fratino, kiam ŝi parolas; ĉu ne estus al vi agrable havi tian sa-

man kapoblan? 10. Vi devas nur iri al la fonto ĉerpĵi akvon; kaj kiam malrica virino petos de vi trinki, vi donos ĝin al ŝi ĝentile.

Ворожка (дальше).

1. Коли та гарна дівчина прийшла до дому, її мати посварила, чому вернула так пізно від жерела. 2. “Вибачай мені”, говорила нещаслива дівчина, “що я була так довго”. 3. І коли говорила ці слова, висунулись з її уст три великі діаманти. 4. “Що я бачу”!, сказала її мати з великим здивованєм. 5. “Мені здається, що з її уст висунулись перли і діаманти! 6. Звідки то походить моя дитино? (То був перший раз що вона назвала її своєю дитиною). 7. Нещасливе дівча оповіло її наївно все, що їй придарилось, і, коли говорила, висунулось з її уст дуже багато діаментів. 8. “Наколи так є, сказала мати, мушу там післати мою дочку. 9. Мариню, дивись, що виходить з уст твоєї сестри, як вона говорить: Чи не було би приємністю для тебе посідати таку саму здібність? 10. Мусиш лишень іти до жерела по воду; і коли бідна жінчина попросить тебе напитись води, подаш її дуже чемно.

ЛЕКЦІЯ 23.

1. Boĉjo alkuris al najboro kaj ekvidis, ke nebone estas ĉe li en domo: infanoj estas malpuraj, en disŝiritaj ĉemizoj, kun nekombita kapoj. 2. La plej malgrandaj kuŝas sur kota planko, du aliaj interlatiĝas kaj la plej granda kuŝas malsana, kaj neniu estas, kiu gardus ilin. 3. Ekmemoris Boĉjo, ke edzino de la najbaro martis antaŭnelonge ekmemoris sian patrinon, ekkuris hejmen kaj forte ĉirkaŭprenis sian panjon.

1. Борис прийшов до сусіди і побачив, що дуже лихо в него в дома: діти брудні, в подертих сорочках, з нечесаними головами. 2. Всі малі діти лежать на брудній підлозі, двоє других сваряться, а старший лежить слабій, і нема нікого, хтоб обійшов його. 3. Пригадав собі Борис, що жена сусіда недавно умерла, спімнув свою матір, побіг до дому і кріпко обняв свою маму.

ЛЕКЦІЯ 24.

1. Blindulo iiris hejmen. 2. Estis nokto. 3. La blindulo portis luman. 4. Kia malsaĝa estas la blindulo: li portas luman, sed li mem estas

blinda; por kio estas al li la lumo?
5. Sed la lumo estas necesa al li, ke malblindulo ne faligu lin.

1. Сліпий чоловік йшов до дому.
2. Була ніч. 3. Сліпий ніс світло.
4. Який дурень сліпий: несе світло, але сам він сліпий; пощо йому світла. 5. А леж світло потрібне йому, щоб видючий чоловік не втрутив його.

ЛЕКЦІЯ 25.

1. Li amas min, sed mi lin ne amas. 2. Mi volis lin bati, sed li forkuris de mi. 3. Diru al mi vian namon. 4. Ne skribu al mitajn longajn leterojn. 5. Venu al mi hodiaŭ vespere. 6. Mirakontos al vi historion. 7. Ĉu vi diros al mi la veron? 8. La domo apartenas al li. 9. Li estas mia onklo, ĉar mia patro estas lia frato. 10. Sinjoro Petro kaj lia edzino tre amas miajn infanojn; mi ankaŭ tre amas iliajn (infanojn). 11. Montru al ili vian novan veston. 12. Mi amas min mem vi amas vi mem, li amas sin mem, kaj ĉiu homo amas sin mem. 13. Mia frato diris al Stefano, ke li amas lin pli, ol sin mem. 14. Mi zargas pri ŝi tiel, kiel mi zargas pri mi mem; sed ŝi

mem tute ne zarges pri ŝi kaj tute sin ne gardas. 15. Miaj fratoj havis hodiaŭ gastojn; post la vespermanĝo niaj fratoj eliris kun la gastoj el sia domo kaj akompanis ilin ĝis ilia domo. 16. Mi jam havas miam ĉapelon; nun serĉu vi vian. 17. Mi lavis min en mia ĉambro, kaj ŝi lavis sin en sia ĉambro. 18. La infano ser serĉis sian pupon; mi mantris al la infano, kie kuŝas ĝia pupo. 19. Oni ne forgeras facile sian unuan amon.

1. Він любить мене, але я його не люблю. 2. Хотівім бити його, але він втік від мене. 3. Скажи мені своє ім'я. 4. Не пиши до мене таких довгих листів. 5. Прийди до мене нині в вечір. 6. Оповім тобі історію. 7. Чи скажеш мені правду? 8. Дім належить до нього. 9. Він є мій стрий, понеже мій отець є його братом. 10. Пани Петро і його жена дуже люблять мої діти; я також дуже люблю їх діти. 11. Покажи мені своє нове убрання. 12. Я люблю самого себе, ти любиш себе самого, він любить себе самого і кождий чоловік любить себе самого. 13. Мій брат сказав Стефанови, що любить його більше чим самого себе. 14. Журюсь о неї так, як журюсь

про себе самого, але вона сама не дбає про себе і зовсім себе не шапує. 15. Мої братя мали нині гостей; по вечері наші братя вийшли з гістьми зі свого дому і відпровадили їх до дому. 16. Я маю вже свій капелюх, тепер ти шукай свого. 17. Я мився в своїй кімнаті, вона в своїй. 18. Дитя шукало свої ляльки, я показав дитині, де лежить його лялька. 19. Не забуваєсь легко своєї першої любови.

ЛЕКЦІЯ 26.

La feino (Daŭrigo.)

1. “Estis tre bele”, respondis la filino malĝentile, “ke mi iru al la fonto!” 2. “Mi volas, ke vi tien iru, diris la patrino, kaj iru tuj!” 3. La filino iris, sed ĉiam murmurante. 4. Ŝi prenis la plej belan arĝentan vazon, kiu estis en la loĝelo. 5. Apenaŭ ŝi venis al la fonto, ŝi vidis unu sinjorinon, tre riĉe vestitan, kiu eliris el la arbaro kaj petis de ŝi trinki (tio ĉi estis tiu sama feino, kiu prenis sur sin la formon kaj la vestojn de princino, par vidi, kiel granda estos la malboneco de tiu ĉi knabino). 6. “Ĉu mi venis tien ĉi, diris al ŝi la malĝentila kaj fiera knabino, par

doni al vi trinki"? 7. Certe, mi alportis arĝentan vazon speciale por tio, por doni trinki al tiu ĉi sinjorino! 8. Mia opinio estas: prenu mem akvon, se vi volas trinki". 9. "Vi tute ne estas ĝentila", diris la feino sen kolero. 10. "Bone, ĉar vi estas tiel servemi, mi faras al vi donacan, ke ĉe ĉiu vorto, kiun vi parolos, eliros el via buŝo aŭ serpento aŭ rano".

Ворожка (дальше).

1. "Булоб дуже красно, відповіла дочка нечемно, щобим пішла до жерела. 2. Я хочу, щобись там пішла, сказала мати, і іди зараз! 3. Дочка пішла, але тягло відворкуючи. 4. Взяла найгарнійше срібне начиння, яке було в помешканю. 5. Заледви прийшла до жерела, побачила одну паню, дуже богато убрану, яка вийшла з ліса і попросила дати їй напитись; то була та сама ворожка, яка перебралась в убране княгині, щоб перекопатись, як велика буде злість тої дівчини. 6. Чи я тут прийшла, сказала неслухняна і горда дівчина, щоби дати тобі пити? 7. Та певно, я принесла срібне начиння спеціально на се, щоби дати пити тій пані. 8. Моїм осудом є, возьми сама води, наколи хочеш пити!" "Ти зовсім не

с чемною, сказала ворожка без гніву. 10. „Добре, наколи ти є так прислужна, то я зроблю тобі подарунок, що при кождім вислові, який скажеш, вийде з уст твоїх або вуж. або жаба.

ЛЕКЦІЯ 27.

1. Nun mi legas, vi legas kaj li legas; ni ĉiuj legas. 2. Vi skribas, kaj la infanoj skribas; ili ĉiuj sidas silente kaj infanoj skribas. 3. Hieraŭ mi renkontis vian filon, kaj li ĝentile salutis min. 4. Hodiaŭ estas sabato, kaj morgaŭ estas dimanĉo. 5. Hieraŭ estis vendredo, kaj post morgaŭ estos lundo. 6. Antaŭ tri tagoj mi vizitis vian kuzon kaj mia vizito faris al li plezuran. 7. Ĉu vi jam trovis vian horloĝon? 8. Mi ĝin ankaraŭ ne serĉis; kiam mi finos mian laboron mi serĉos mian horloĝon, sed mi timas, ke mi ĝin jam ne trovos. 9. Kiam mi venis al li, li dormis; sed mi lin vekis. 10. Se mi estsus sana, mi estsus feliĉa. 11. Se li sciis, ke mi estas tie ĉi, li tuj venus al mi. 12. Se la lernanto sciis bono siam lecionon, la insurtuanto, lin ne punus. 13. Kial vi ne respondas al mi? 14. Ĉu vi estas surda aŭ muta? 15. Iru for! 16. Infano, ne tuŝu la spegulon!

17. Karaj infanoj, estu ĉiam honestaj. 18. Li venu, kaj mi pardonos al li. 19. Ordonu al li, ke li ne babilu. 20. Petu ŝin, ke ŝi sendu al mi kandelon. 21. Ni estu gajaj, ni uzu bone la vivon, ĉar la vivo ne estas longa. 22. Ŝi volas danci. 23. Morti pro la patrujo estas agrable. 24. La infano ne ĉesas petoli.

1. Тепер я читаю, ти читаєш і він читає; ми всі читаємо. 2. Ви пиште і діти пишуть; вони всі сидять мовчки і пишуть. 3. Вчера спіткавیم твого сина, і він чемно уклонився мені. 4. Нині є субота, а завтра буде неділя. 5. Вчера була п'ятниця а позавтра буде понеділок. 6. Перед трома днями відвідавیم твого козина і мої відвідини зробили йому приємність. 7. Ще не шукавیم його; коли скінчу свою роботу, пошукаю свого годинника, але боюсь що його вже не знайду. 9. Коли прийшовім до нього, він спав, але збудивім його. 10. Наколиб я був здоров, бувбим щасливий. 11. Колиб знав, що єсьм тут, зараз прийшовби до мене. 12. Колиб ученик знав добре свою лекцію, учитель не укарав би його. 13. Длячого не відповідаєш мені? 14. Чи ти є глухий або німий? 15. Іди геть! 16. Ди-

тино, не рушай люстра. 17. Дорогі діти, будьте завжди уцтиві. 18. Нехай прийде, а прощу йому. 19. Розкажи йому, щоби не говорив дурниць. 20. Попроси її щоби прислала мені свічку. 21. Будьмо веселі, уживаймо доброго життя. понеже життя не є довге. 22. Вона хоче танцювати. 23. Вмерти за вітчину є приємністю. 24. Дитя не перестає пусувати.

ЛЕКЦІЯ 28.

La feino (Daŭrigo.)

1. Apenaŭ ŝia patrino ŝin rimarkis, ŝi kriis al ŝi: “Nu, mia filino”? 2. Jes, patrino, respondis al ŝi la margentilulino, eljetante unu serpenton kaj unu ranon. 3. “Ho, ĉielo! ekkriis la patrino, kion mi vidas? Ŝia fratino en ĉio estas kulpa; mi pagos al ŝi par tio ĉi!” 4. Kaj ŝi tuj kuris bati ŝin. 5. La malfeliĉa infano farku ris kaj kaŝis sin en la plej proksima arboro. 6. La filo de la reĝo, kiu revenis de ĉaso, ŝin renkotis, kaj vidante, ke ŝi estas tiel bela, li demandis ŝin, kion ŝi faras tie ĉi tute faras tie ĉi sola kaj pro kio ŝi ploras. 7. “Ho, ve, sinjoro, mia patrino forpelis mil el la domo.

Ворожка (дальше).

1. Заледве її мати побачила і крикнула до неї: Ну, моя дитино!
2. Так мамо, відповіла її нечемна дівчина, викидаючи одного вужа і одну жабу.
3. Ох лихо! — крикнула мама, що я виджу? Її сестра всему винна, я її за то відплачусь.
4. І вона зараз побігла бити її.
5. Нещасливе дитя втікло і сховалось в найблисшій лісі.
6. Син короля, який вертав з польованя, здибав її, а бачучи, що вона є так гарна, питав її, що вона робить тут зовсім сама і чого плаче?
7. “Біда мені, пане, моя мати вигнала мене з дому”!

ЛЕКЦІЯ 29.

1. Fluanta akvo estas pli pura, ol akvo staranta senmove.
2. Promentante sur la strato, mi falis.
3. Kiam Nikodemo batas Jozefon, tiam Nikodemo estas la batanto kaj Jozefo estas la batato.
4. Al homo, pekinta semintence, dio facile pardonas.
5. Trovinte pomon, mi ĝin manĝis.
6. La falinta homo ne povis sin levi.
7. Ne riproĉu vian amikon, ĉar vi men pli multe meritas riproĉon; li estas nur unufoja mentoginto, dun vi estas ankoraŭ nun ĉian men-

sogianto. 8. La tempo pasinta jam
neniam revenos; la tempon venon-
tan neniŭ ankoraŭ konas. 9. Venu,
ni atendas vin, Savonto de la mondo.
10. En la lingvo “Esperanto” ni vi-
das la estontan lingvon de la tuta
mondo. 11. Aŭgusto estas mia plej
amata filo. 12. Mono kavata estas
pli grava ol havita. 13. Pasezo kap-
tita estas pli bona, ol aglo kaptota.
14. La soldatoj kondukis la aresti-
tojn tra la stratoj. 15. Li venis al
mi tute ne atendite. 16. Homo,
kiun oni devas juĝi, estas juĝoto.

1. Вода що пливе є чистійша,
чим вода стояча 2. Проходжуючись
по улиці, упавім. 3. Коли Никола
бє Йосифа, тоді Никола є бючий,
а Йосиф є битий. 4. Чоловікови, я-
кий згрішив неумисно, легко бог
простить. 5. Знайшовши яблуко, з’ї-
вім його. 6. Упавший чоловік не міг
піднятися. 7. Не закидай свому
приятелеви, понеже ти більше за-
слугуєш на догану; він тільки оден
збрехавши, підчас коли ти єще те-
пер завсігди брешеш. 8. Час ми-
нувший, вже ніколи не верне; часу
будучого ніхто єще не знає. 9.
Прийди, очікуємо тебе збавителю
світа. 10. В язиці “Есперанто” ми
бачимо будучий язык цілого світа.

11. Августин є мій найлюбійший син. 12. Гроші які маємо, суть важніші від тих, котрі малисьмо. 13. Злапаний воробець є ліпший, чим орел якого маєся злапати 14. Жовніри провадили арештованих через улицю. 15. Він прийшов до мене зовсім не очікувано. 16. Чоловік якого мають судити, є підсудним (в слідстві).

ЛЕКЦІЯ 30.

La feino (fino).

1. La reĝido, kiu vidis, ke el ŝia buŝo eliris kelke da perloj kaj kelke da diamantoj, petis, ŝin, ke ŝi diru al li, de kie tio ĉi venas. 2. Ŝi rakontis al li sian tutan aventuron. 3. La reĝido konsideris, ke tia kapablo havas pli grandan indon, ol ĉio, kion oni povus doni dote al alia fraŭlino, forkondukis ŝin al la palaco de sia patro, la reĝo, kie li edziĝis je ŝi. 4. Sed pri ŝia fratino ni povas diri, ke ŝi fariĝis tiel malaminda, ke ŝia propra patrino ŝin farpelis de si; kaj la malfeliĉa knabino, multe kurinte kaj trovinte neniun, kiu volus ŝin akcepti, baldaŭ mortis en angulo de arbaro.

Ворожка (конець).

1. Королевич, коли побачив, що

з її уст вийшло кілька перел і кілька деяментів, просив її, щоб сказала йому звідки то походить. 2. Вона оповіла йому цілу свою пригоду. 3. Князь застановився, що така здібність має велику вартість, чи всьо, що можнаби було дати в відвінованню иншій панні, відіпровадив її до дому свого батька, короля, де з нею оженився. 4. Але о її сестрі можемо сказати, що зробилась така немила, що її власна мати вигнала від себе; і нещаслива дівчина, набігавшись довго і не знайшла нікого, хтоб хтів її прийняти, вкоротці умерла в закутині ліса.

ЛЕКЦІЯ 31.

1. Nun li diras al mi la veron. 2. Hieraŭ li diris al mi la veron. 3. Li ĉiam diradis al mi la veron. 4. Kiam vi vidas nin en la salono, li jam antaŭe diris al mi la veron (aŭ li estis dirinta al mi la veron). 5. Kiam vi venos al mi, li jam antaŭe diros al mi veron (aŭ li estos dirinta al mi la veron; aŭ antaŭ ol vi venos al mi, li diros al mi la veron). 6. Se mi petus lin, li dirus al mi la veron. 7. Mi ne farus la eraran, se li antaŭe dirus al mi la veron (aŭ se li estus dirinta al mi la veron). 8. Kiam mi

venos, diru al mi la veron. 9. Kiam inia patro venos, diru al mi antaŭe la veron (aŭ estu dirinta al mi la veron). 10. Mi volas diri al vi la veron. 11. Mi volas, ke tio, kion mi diris, estu vera (aŭ mi volas esti dirinta le varon).

1. Тепер він мені говорить правду. 2. Вчора він сказав мені правду. 3. Він завжди говорив правду. 4. Коли побачилисьте нас в великій кімнаті (сальоні), він вже передтим сказав мені був правду. 5. Коли приїдете до мене, він вже попередно скаже мені правду. 6. Колиб я просив його, сказавби мені правду. 7. Не зробивим помилки, колиб був передтим сказав правду. 8. Коли я прийду, скажи мені правду. 9. Коли мій отець приїде, скажи мені передтим правду. 10. Хочу сказати тобі правду. 11. Хочу, щоби то, що вивісім було правдою.

ЛЕКЦІЯ 32.

1. Mi estas amata. 2. Mi estis amata. 3. Mi estos amata. 4. Mi estus amata. 5. Estu amata. 6. Esti amata. 7. Vi estas lavita. 8. Vi estis lavita. 9. Vi estos lavita. 10. Vi estus lavita. 11. Estu lavita. 12. Esti

lavita. 13. Li estas invetota. 14. Li estis invotota. 15. Li estos invotota. 16. Li estus invotota. 17. Esti invotota. 18. Tiu ĉi komercaĵo estas ĉiam volonte aĉetata de mi. 19. La surtuto estas aĉetita de mi, sekve ĝi apartenas al mi. 20. Kiam via domo estis konstruata, mia domo estis jam longe konstruita. 21. Mi sciigas, ke de nun la ŝuldoj de mia filo ne estos pagataj de mi. 22. Estu trankvila, mia tuta ŝuldo estos pagita al vi baldaŭ. 23. Mia ora ringo ne estus nun tiel longe serĉata, se ĝine estus nun tiel lerte kaŝita de vi. 24. Laŭ la projekto de la inĝenieroj tiu ĉi fervojo estas konstruota en la daŭro de du jaroj; sed mi pensas, ke ĝi estos konstruata pli ol tri jarojn. 25. Honesta homo agas honeste. 26. La pastro, kiu mortis antaŭ nelonge (aŭ antaŭ nelonga tempo), loĝis longe en nia urbo. 27. Ĉu hodiaŭ estas varme aŭ malvarme? 28. Sur la kometo inter du potoj staras fera kaldrono; el la kaldrono, en kiu sin trovas bolanta akvo, eliras vaporo: tra la fenestro, kiu sin trovas apud la pordo, la vaporo iras sur la korton.

1. Есьм люблений. 2. Бувім люблений. 3. Буду люблений. 4. Був-

бим люблений. 5. Будь люблений. 6. Бути любленим. 7. Ти є умитий. 8. Бувісь умитий. 9. Будеш умитий. 10. Бувбись умитий. 11. Будь умитий. 12. Бути умитим. 13. Він буде запрошений. 14. Його заміряють запросити. 15. Його замірялиби запросити. 16. Нехай заміряють запросити. 17. Бути тим, котрого запросять. 18. Той товар є завсігди охочо мною купований. 19. Сурдут є куплений мною, отже належить до мене. 20. Коли твій дім будувався, мій дім був вже давно збудований. 21. Завідомляю, що від сего часу довги моєго сина не будуть плачені мною. 22. Будь спокійний, весь мій довг буде тобі вкоротці заплачений. 23. Мій золотий перстень не бувби тепер так довго шуканий, наколиб не був так зручно тобою захований. 24. Після проєкту інженерів, та желізниця має бути збудована в протягу двох літ; але я думаю, що вона будуватися буде більше чим три роки. 25. Чесний чоловік поступає чесно. 26. Пастир, який умер недавно (перед недавнім часом, мешкав довго в нашім місті. 27. Чи нині є тепло, чи зимно? 28. На коміні межі двома горшками стоїть желізний котел; з кітла, в я-

кім знаходиться кіпяча вода, виходить пара; через вікно, яке знаходиться побіч дверей, пара іде на подвірє.

ЛЕКЦІЯ 33.

1. Kie vi estas? 2. Mi estas en la ĝardeno. 3. Kien vi iras? 4. Mi iras en la ĝardeon. 5. La birdo flugas en la ĉambro (= ĝi estas en la ĉambro kaj flugas en ĝi). 6. La birdo flugas en la ĉambro (= ĝi estas ekster la ĉambro kaj flugas nun en ĝin). 7. Mi vojaĝas en Hispanujo. 8. Mi vojaĝas en Hispanujon. 9. Mi sidas sur seĝo kaj tenas la piedojn sur benketo. 10. Mi metis la manon sur la tablon. 11. El sub la kanapo la muso kuris sub la liton, kaj nun ĝi kuras sub la lito. 12. Super la tero sin trovas aero. 13. Anstataŭ kapo li donis al mi teon kun sukero, sed sen kremo. 14. Mi staras ekster la domo, kaj li estas interne. 15. En la salono estis neniuj kramoj kaj lia fianĉino. 16. La hirundo flugis trans la riveron, ĉar trans la rivero sin trovis aliaj hirundoj. 17. Mi restas tie ĉi laŭ la ordono de mia estro. 18. Kiam li estis ĉe mi, li staris tutan horon apud la fenestro. 19. Li diras, ke mi estas atenta. 20. Li pe-

tas, ke mi estu atenta, 21. Se vi scius, kiu li estas, vi lin pli estimus. 22. Kvankam vi estas rica, mi dubas, ĉu vi estas feliĉa. 23. Se li jam venis petu lin al mi. 24. Ho, dio kion vi faras! 25. Ha, kiel bele. 26. For de tie ĉi! 27. Fi, kiel abamene! 28. Nu, iru pli rapide!

1. Де ти? 2. Єсьм в огороді. 3. Де идеш? 4. Іду до огорода. 5. Птах літає в дімнаті (він є в кімнаті, і літає в ній). 6. Птах влітає до кімнати (він є на дворі і влітає до кімнами). 7. Подорожую в Гішпанії. 8. Подорожую до Гішпанії. 9. Сиджу на кріслі і тримаю ноги на лавці. 10. Положивім руку на столі. 11. З під канапи миш побігла під ліжко і тепер бігає під ліжком. 12. Над землею знаходиться повітре. 13. Замість кави дав мені гербати з цукром, але без сметанки. 14. Стою на дворі (поза домом), а він є в середні. 15. В великій кімнаті не було нікого опріч него і його наріченої. 16. Ластівка полетіла через ріку, бо з тамтої сторони ріки знаходились інші ластівки. 17. Я позістаю тут після розказу мого звершинка. 18. Коли був у мене стояв цілу годину при вікні. 19. Він каже, що єсьм уважний. 20. Він просить,

щобим був уважний. 21. Наколиб ти знав хто він такий, більше шанував-бись його. 22. Хотяй ти є богатий, сумніваюсь, чи ти є щасливий. 23. Наколи вже прийшов, проси його до мене. 24. О, боже, що ти робиш? 25. Ах, як гарно. 26. Проч з відси! 27. Фе, як огидно! 28. Нуж, іди скорше.

ЛЕКЦІЯ 34.

1. La artikolo "la" estas uzata tiam, kiam ni pardas pri personoj aŭ objektoj konataj. 2. Ĉia uzado estas tia sama, kiel en la aliaj lingvoj. 3. La personoj, kiuj ne komprenas la uzadon de la artikolo (ekzemple Rusoj aŭ Ukrainoj, kiuj ne scias alian lingvon krom sia propra), povas en la unua tempo tute ne uzi la artikolon, ĉar ĝi estas oportuna, sed ne necesa. 4. Anstataŭ "la" oni povas ankaŭ diri "l" (sed nur post prepozicio, kiu finigas per vokalo). 5. Vartoj kunmetitaj estas kreataj per simpla kunligado de vortoj; oni prenas ordinare la purajn radikojn, sed, se la bonsoneco aŭ la klareco postulas, oni povas ankaŭ premi la tutat vorton, t. e. la radikon kune kun ĝia gramatika finiĝo. 6. Ekzemploj: skribtablo aŭ skribotablo

(= tablo, sur kiu oni skribas); internacia (= kiu estas inter diversaj nacioj); tutmonda (= de a tuta mondo); unutaga (= kiu dauras unu tagon); unutuaga (= kiu estas en la unua tago); vaporŝipo (= ŝipo, kiu sin movas per vaporo); matenmanĝi, tagmanĝi, vespermanĝi; abonpago (= pago por la abono).

1. Передіменник “la” уживається тоді, коли говоримо о відомих особах або предметах. 2. Уживається його так само як в інших языках. 3. Особи, які не розуміють уживаючя передіменника (нпр. Росіяни або Українці, які не знають иншого языка окріч свого власного), можуть в початках зовсім не уживати передіменника, понеже він є догідний але не копечний. 4. Замість “la” можна також “l” (але лишень по приіменнику, який кінчиться на наголос). 5. Слова зложені творяться через просте полученє слів поодиноких; звичайно береся чисті первістки, але наколи відгук або ясність вимагають, можна також взяти ціле слово, то є, первісток разом з його граматичним закінчелсм. 6. На нр. стіл до писаня (= стіл, на котрім пишеся); міжнародний (= який є меже ріжними народами); всесвітний

(== цілого світа); однодневний (== який належить до одного дня); пароплав (== шіф, який є порушуваний за помочію пари); снідати, обідати, вечеряти, пренумерата, (== заплата за часопись або книжки).

ЛЕКЦІЯ 35.

1. Ĉiuj prepozicioj por ĉi mem postulas ĉiam nur la nominativon. 2. Se ni iam post prepozicio uzas la akuzativon, la akuzativo tie dependas ne de la prepozicio, sed de aliaj kaŭzoj. 3. Ekzemple: por esprimi direkton, ni aldonas al la vorto la finan "n"; sekve: tie (== en tiu loko), tien (== ai tiu loko); tiel same ni ankaŭ diras: "la birdo flugis en la ĝardenon, sur la tablon", kaj la vortoj "ĝardenon", "tablon" staras tie ĉi en akuzativo ne ĉar la prepozicioj "en" kaj "sur" tion ĉi postulas, sed nur ĉar ni volis esprimi direkton, t. e. montri, ke la birdo sin ne trovis antaŭe en la ĝardeno aŭ sur la tablo kaj tie flugis, sed ke ĝi de alia loko flugis al la ĝardeno, al la tablo (ni volas montri ke la ĝardeno, kaj tablo ne estis la loko de la flugado, sed nur celo de la flugado); en tiaj okazoj ni uzus la finigon "n" tute egale ĉu ia prepozicio

starus aŭ ne. 4. Morgaŭ mi veturos Parizon (aŭ en Parizon). 5. Mi restos hodiaŭ dome. 6. Jam estas tempo iri domon. 7. Ni disiĝis kaj iris en diversajn flankojn: mi iris dekstren, kaj li iris maldekstren. 8. Flanken, sinjoro. 9. Mi konas nenium en tiu ĉi urbo. 10. Mi neniel povas kompreni, kion vi parolas. 11. Mi renkontis nek lin, nek lian fraton (aŭ mi ne renkontis lin, nek lian fraton.)

1. Всі приіменики самі собою рядять, вимагають завсігди тільки наіменика. 2. Если уживаємо коли по приіменику чинника, то тут чинник не залежить від приіменика, але від інших причин. 3. На пр. щоби висказати напрям, додаємо до слова закінчене "n", отже: там (в тім місци), там (до того місця); так само говоримо також: "птах полетів до огороду, на стіл", і слова "огороду" "стіл" суть тут ужиті в чиннику не для того, що приіменики "en" і "sur" вимагають того, але длятого, що хотілосьмо висказати напрям, т. є. показати, що птах не знаходився передтим в огороді або на столі і там літав, але що він з иншого місця полетів до огороду, до стола (хочемо показати, що город і стіл не були місцем лі-

таня, але тільки цілею літаня); в таких случаях уживалибисьмо закінчення “n” зовсім однаково, чи був би ужитий якийнебудь приіменик, чи ні. 4. Завтра їду до Парижа. 5. Зістану нині в дома. 6. Вже час іти до дому. 7. Розійшлисьмося і пішлисьмо в ріжні сторони: я пішов на право, а він пішов на ліво. 8. На бік, пане! 9. Я не знаю нікого в тім місті. 10. Я ніяк не можу зрозуміти, що ти говориш. 11. Не здивавем ані його, ані його брата.

ЛЕКЦІЯ 36.

1. Se ni bezonas uzi prepozicion kaj la senco ne montras al ni, kian prepozicion uzi, tiam ni povas uzi la komunan prepozicion “je”. 2. Sed estas bone uzadi la vorton “je” kiel eble pli malofte. 3. Anstataŭ la vorto “je” ni povas ankaŭ uzi akuzativon sen prepozicio. 4. Mi ridas je lia naiveco (aŭ mi ridas pro lia naiveco, aŭ mi ridas lian naivecon). 5. Je la lasta tojo mi vidas lin ĉe vi (aŭ: la lastan fojon). 6. Mi veturis du tagojn kaj unu nokton. 7. Mi sopiras je mia perdita feliĉo (aŭ: mian perditan feliĉan). 8. El la dirita regulo sekvas, ke se ni pri ia verbo ne scias, ĉu ĝi postulas post si la aku-

zativon (t. e. ĉu ĝi estas aktiva) aŭ ne, ni povas ĉiam uzi la akuzativon. 9. Ekzemple, ni povas diri “obej al la patro” kaj “obej la patron” (anstataŭ “obej je la patro). 10. Sed ni ne uzas la akuzation tiam, kiam la klareco de la senco tion ĉi malpermesas; ekzemple: ni povas diri “pardonu al la malamiko “kaj” pardonu la malamikon”, sed ni devas diri ĉiam “pardonu al la malamiko lian kulpon”.

1. Коли треба нам уживати приіменника, а сенси в реченю не каже нам якого приіменника ужити, тоді можемо ужити загального приіменника “je”. 2. Але добре с уживати слова “je” наколи можна якнайрідше. 3. Замість слова “je” можемо також уживати чинника без приіменника. 4. Сміються з його наївности. 5. Послідний раз бачу його в тебе. 6. Їхавім два дні і одну ніч. 7. Тужу за своїм утраченим щастєм. 8. З висказаного правила виходить, що если о дісслові не знаємо, чи розпоряджує він чинником (то с, чи с чинним) чи ні, можемо завсігди ужити чинника. 9. На пр. можемо сказати “бути послушним вітцєви” і “бути послушним вітця”. 10. Але не уживасмо чинника тоді,

коли ясний склад речення забороняс се; на пр. можемо сказати: “простити ворогови”, і “простити ворога”, але мусимо завсїгди говорити “вибачити ворогови його провину”.

ЛЕКЦІЯ 37.

1. Ia, ial, iam, ie, iel, ies, io, iom, iu. 2. La montritajn naŭ vartojn ni konsilas bo ne ellerni, ĉar el ili ĉiu povas iam fari al si grandan serion da aliaj pronomoj kaj adverboj. 3. Se ni aldonas al ili la literon “k”, ni ricevas vortojn demandajn aŭ rilatajn; kia, kial, kiam, kie, kiel, kies, kio kiom, kiu. 4. Se ni aldonas la literon “t”, ni rivacas vortojn montritajn; tia, tial, tiam, tie, tiel, ties, tio, tiom, tiu. 5. Aldonante la literon “ĉ”, ni ricevas vortojn komunajn: ĉia, ĉial, ĉiam, ĉie, ĉiel, ĉies, ĉio, ĉiom, ĉiu. 6. Aldonante la prefikson “nen”, ni ricevas vortojn neajn: nenia, nienial, nenian, nenie, neniel, nenies, nenie, neniam, neniu. 7. Aldonante al la vartoj montraj la vorton “ĉi”, ni ricevas montron pli proksiman; ekzemple: tiu (pli malproksima), tiu ĉi (aŭ ĉi tiu) (pli proksima); tie (malproksime), tie ĉi aŭ ĉi tie (proksime). 8. Aldonante al la vortoj demandaj la vorton

“ajn”, ni ricevas vortojn sendiferencajn: kia ajn, kial ajn, kiam ajn, kie ajn, kiel ajn, kies ajn, kio ajn, kiom ajn, kiu ajn. 9. Ekster tio el la diritaj vortoj ni povas ankoraŭ fari aliajn vortojn, per helpo de gramatikaj finiĝoj kaj aliaj vortoj (sufiksoj); ekzemple, tiama, ĉiama, kioma, tiea, ĉi tiea, tieulo, tiamulo k. t. p. (kaj tiel plu).

1. Якийсь, для якоїсь причини, колись, десь, якось, чийсь, щось, кільконебудь, хтось. 2. Повизше наведених 9 слів поручуємо добре виучитись, понеже кожде з них може вже зробити собі більшу серію інших заімеників і прислівників. 3. Наколи додамо до них літеру “k”, отримаємо слова питайних або бажальні: які, длячого, коли, де, як, чи, що, кілько, хто. 4. Если додамо літеру “t”, одержимо слова всказуючі: такі, длятого, тоді, там, так, того, то, тільки, той. 5. Додаючи літеру “ĉ”, одержуємо слова спільні: всілякий, для всякої причини, завсгди, всюди, всяким способом, всіх, всьо, кожде число, кождий. 6. Додаючи пень “nen” одержуємо слова заперечаючі: жадний, для ніякої причини, ніколи, нігде, ніяк, нічий, нічого, ніхто. 7. Додаючи до

всказуючих слів "ĉi", одержуємо ближший всказ: на пр. тамтой, (дальше), той (ближше), там (дальше), тут (ближше). 8. Додаючи до питаних слів "ain", одержуємо слова неозначені: якийнебудь, для чоگونهбудь, колинебудь, денебудь, якнебудь, чийнебудь, щонебудь, кільконебудь, хтонебудь. 9. Опріч того з повисших слів можемо єще робити інші вирази за помочою закінчень граматичних і інших висловів (приростків); на пр. тогочасний, завжди будучий, (який що до числа) тамтейший, тутешний, тут бувший, тогочасний чоловік і т. д.

ЛЕКЦІЯ 38.

1. Lia kolero longe dauris. 2. Li estas hodiaŭ en kolera humoro. 3. Li koleras kaj insultas. 4. Li fermis kolere la pordon. 5. Lia filo mortis kaj estas nun malviva. 6. La korpo estas morta, la animo estas senmorta. 7. Li estas morte malsana, li ne vivos pli, ol unu tagon. 8. Li parolas, kaj lia parolo fluas dolĉe kaj agrable. 9. Ni faris la kontrakton ne skribe, sed parole. 10. Li estas bona parolanto. 11. Starante ekstere, li povis vidi nur la eksteran flankon de nia domo. 12. Li loĝas ekstere la urbo. 13.

La ekstero de tiu ĉi homo estas pli bona, ol lia interno. 14. Li tuj faris, kion mi volis, kaj mi dankis lin por la tuja plenumo de mia deziro. 15. Kia granda brulo! kio brulas! 16. La fera bastono, kiu kuŝis en la forno, estas nun brule varmeza. 17. Ĉu li donis al vi jesan respondon aŭ nean? 18. Li eliris al le dormoĉambro kaj eniris en la manĝoĉambro. 19. La birdo ne forflugis: ĝi nur deflugis de la arbo, alflugis al la domo kaj surflugis sur la tegmenton. 20. En mia skribotablo sin trovas kvar tirkestoj. 21. Liaj lipharoj estas pli grizaj, ol liaj vangharoj.

1. Їого гнів трєвав довго. 2. Він є пині в гнівнїм гуморі. 3. Він гнївається і клєне. 4. Він гнївно замкнув дєвері. 5. Їого снн умер і тепер є мертвнй. 6. Тїло є смертельне, дух є несмертельнїй. 7. Він є смертельно хорнй, вїн не пережнє бїльше, чнм одєн дєнь. 8. Він говорнть і його мова плнве солодко і прнємно. 9. Ми зробнлнсьмо умову не писємно, але устно. 10. Він є добрнй бєсїдннк. 11. Стоючи на дворі, вїн мїг бачннн тїльки поєрхову часть нашого дому. 12. Він мешкає за мїстом. 13. Поєрховнїсть того чоловїка є лучша від його внутра.

14. Він зараз зробив що хотівім і я подякувавім йому за те, що зараз сповнив мою охоту. 15. Який великий огонь! що то горить? 16. Желізна палиця, яка лежала в печи, є тепер торяча як огонь. 17. Чи дав тобі пѣтверджуючу чи заперечуючу відповідь? 18. Вийшов зі спальні і ввійшов до їдальні. 19. Птиця не відлетіла, тільки злетіла з дерева, прилетіла до дому і полетіла на дах. 20. В моім бюрку є чотири шуфляди. 21. Його вуса суть сивійші, чим його фаворита.

ЛЕКЦІЯ 39.

1. Teatromanto ofte vizitas la teatron kaj ricevas baldaŭ teatrojn manierojn. 2. Kiu okupas sin je meĥaniko, estas meĥanikisto, kaj kiu okupas sin je hemio, estas hemisto. 3. Diplomaton oni povas ankaŭ nomi diplomato, sed fizikiston oni ne povas nomi fiziko, ĉar fiziko estas la nomo de la scienco mem. 4. La fotografisto fotografis min, kaj mi sendis mian fotografajon al mia patro. 5. Glaso de vino estas glaso, en kiu antaŭe sin trovis vino, aŭ kiun oni uzas por vino; glaso da vino estas glaso plena je vino. 6. Alportu al mi metron da nigra drapo (metro de

drapo signifus metron, kiu kuŝis sur drapo, aŭ kiu estas uzata por drapo). 7. Mi aĉetis dekon da ovoĵ. 8. Tiu ĉi rivero havas ducent kilometrojn da longo. 9. Sur la bordo de la maro staris amaso da homoj. 10. Multaj birdoj flugas en la aŭtuno en pli varmajn landojn. 11. Sur la arbo sin trovis multe (aŭ multo) da birdoj. 12. Kelkaj homoj sentas sin la plej feliĉaj, kiam ili vidas la suferojn de siaj najbaroj. 13. En la ĉambro sidis nur kelke da homoj. 14. "Da" post ia vorto montras, ke tiu ĉi vorto havas signifon de mezuro.

1. Театроман часто відвідує театри і скоро переймає театральні манери. 2. Хто займається механікою, той є механік, а хто займається хемією, той є хемік. 3. Дипльомата можна також назвати "фізіко", понеже "фізіко" є назва самої науки. 4. Фотограф відфотографував мене і я післав свою фотографію своєму батькови. 5. Шклянка від вина се є шклянка в якій знаходилося передтим вино, або якої уживається до вина; шклянка вина, се є повна шклянка вина. 6. Принеси мені метер чорного сукна (метер від сукна означавби метер, який лежав на сукні, або який уживається до су-

кна). 7. Купивім оден десяток яєць. 8. Та ріка має 200 кільометрів довгости. 9. На березі моря стояв гурт людей. 10. Богато птиць відлітає осінню до теплійших країв. 11. На дереві було дуже багато птиць. 12. Деякі люди чуються найщасливійшими, коли бачуть нужду своїх сусідів. 13. В кімнаті сиділо тільки кілька людей. 14. “Да” по якімсь слові означає, що то слово має значіне міри.

ЛЕКЦІЯ 40.

1. Mia frato ne estas granda, sed li ne estas ankaŭ malgranda: li de meza kresko. 2. Li estas tiel dika, ke li ne povas trairi tra nia mallarĝa pordo. 3. Haro estas tre maldika. 4. La nokto estis tiel malluma, ke ni nenion povis vidi eĉ antaŭ nia nazo. 5. Tiu ĉi malfreŝa pano estas malmola, kiel ŝtono. 6. Malbonaj infanoj amas turmenti bestojn. 7. Li sentis sin tiel malfeliĉa, ke li malbenis la tagon, en kiu li estis naskita. 8. Mi forté malestimas tiun ĉi malnoblan homon. 9. La fenestro longe estis nefermita; mi ĝin fermis, sed mia frato tuj ĝin denove malfermis. 10. Rekta vojo estas pli mallonga, ol kurba. 11. La tablo staras malrekte

kaj kredeble baldaŭ renversiĝos. 12. Li staras supre sur la kampon. 13. Malamiko venis en nian landon. 14. Oni tiel malhelpis, al mi, ke mi malbonigis mian tutan laboron. 15. La edzino de mia patro estas mia patrino kaj la avino de miaj infanoj. 16. Sur la korto staras koko kun tri kokinoj. 17. Mia fratino estas tre bela knabino. 18. Mi vidis vian avinon kun ŝiaj kvar nepinoj kaj kun mia nevino. 20. Lia duonpatrino. 21. Mi havas bonon kaj bovinon. 22. La juna vidvino fariĝis denove fianĉino.

1. Мій брат не є великий, але не є так малий: є середнього зросту. 2. Він є так грубий, що не може пересунутись через наші вузкі двері. 3. Волос є дуже тонкий. 4. Ніч була так темна, щосьмо нічого не могли видіти, навіть перед своїм носом. 5. Той черствий хліб є так твердий, як камінь. 6. Злі діти люблять мучити звірята. 7. Чувся так нещасливим, що проклинав день, в котрім уродився. 8. Я дуже погорджую тим підлим чоловіком. 9. Вікно було довго отворене; я замкнув його, але брат мій зараз відтворив його. 10. Проста дорога є коротша, чим крива. 11. Стіл стоїть криво і певно зараз упаде. 12. Він

стоїть на горі і дивиться в діл на поле. 13. Неприятель прийшов до нашого краю. 14. Так мені пере-шкаджували, що піпсувїм всю свою роботу. 15. Жена моего батька с моєю матірею і бабкою моїх дітей. 16. На подвірїю стоїть когут з дво-ма курками. 17. Моя сестра є дуже гарна дівчина. 18. Моя тета є добра жєнщина. 19. Бачивїм твою бабку з її чотирма внуками і з моєю се-стріницею. 20. Його мачоха є моєю братовою. 21. Я маю бика і коро-ву. 22. Молода вдова зістала наново зарученою.

ЛЕКЦІЯ 41.

1. La tranĉilo estis tiel malakra, ke mi ne povis tranĉi per ĝi la vian- don kaj mi de vis uzi mian poŝan tranĉilon. 2. Ĉu vi havas karktirilon, por malŝtopi la botelon? 3. Mi volis ŝlosi la pordon, sed mi perdis la ŝlo- silon. 4. Ŝi kombas al si la harojn per arĝenta kombilo. 5. En somero ni veturas per diversaj veturiloj, kaj en vintro ni veturas per glitveturi- lo. 6. Hodiaŭ estas bela frosta vete- ro, tial mi prenos miajn glitilojn kaj iros gliti. 7. Per hakilo ni hakas, per segilo ni segas. per fosilo ni fosas, per kudrilo ni ku-

dras, per tondilo ni tondas, per sonarilo ni sonoras, per fajfilo ni fajfas. 8. Mia skribilaro konsistas el inkujo, sablujo, kelke da plumoj, kranjono kaj inksorbilo. 9. Oni metis antaŭ mi manĝilaron, kiu konsistis el telero, kulero, tranĉilo, forko, glaseto por brando, glaso por vino kaj teler-tuketo. 10. En varmega tago mi amas promeni en arbaro. 11. Nia lando venkos, ĉar nia militistaro estas granda kaj brava. 12. Sur kru-ta ŝtuparo li levis sin al la tegmento de la domo. 13. Mi ne scias la lingvan hispanan, sed per helpo de vortaro hispana-germana mi tamen komprenis ien vian leteron. 14. Sur tiuj ĉi vastaj kaj herboriĉaj kampoj paŝtas sin grandaj brutaroj, precipe aroj da bellanaj ŝafoj. .

1. Ніж був так тупий, що не мігім крjати ним мяса і мусівім ужити мого сцизорика. 2. Чи маєш коркотяг, щоб відкоркувати бутельку? 3. Хотівім замкнути двері, але згубивім ключ. 4. Вона чеше своє волосе срібним гребенем. 5. Літом їздимо ріжними повозами, а зимою саньми. 6. Нині є красна морозьна погода, дпятого візьму свої лижви і піду совгатнєсь. 7. Сокирою рубасмо, пилою ріжемо, ножицями

стрижемо, дзвопом дзвонимо, свистуном свищемо. 8. Мої прибори до писаня складаються з каламаря, пісочника, кількох пер, олівця і бібули. 9. Передімпою положено столове накриття, яке складалося: з таліра, ложки, пожа, віделця, килішка до горівки, шклянка до вина і серветки. 10. В горячий дель люблю проходжуватись в лісі. 11. Наша держава побідить, понеже наше військо є велике і відважне. 12. По простій драбині виліз на дах дому. 13. Не знаю гішпанського язика, але при помочи словаря гішпансько-німецького однак зрозумівім дещо з твого листа. 14. На тих широких і богатих в трави полях пасуться великі стада худоби, головно стада овець з красною вовною.

ЛЕКЦІЯ 42.

1. Vi parolas sensencaĵon, mia maiko. 2. Mi trinkis teon kun kuko kaj konfitaĵo. 3. Akvo estas fluidaĵo. 4. Mi ne volis trinki la vinon, ĉar ĝi enhavis en si iian suspectan malklaraĵon. 5. Sur la tablo staris diversaj sukeraĵoj. 6. En tiuj ĉi boteletoj sin trovas diversaj acidoj: vinagro, sulfuracido, azotacido kaj aliaj. 7. Via vino estas nur ia abomena aci-

daĵo. 8. La acideco de tiu ĉi vinagro estas tre mal forta. 9. Mi manĝis bonogustan ovaĵon. 10. Tiu ĉi granda altaĵo ne estas natura monto. 11. La alteco de tiu monto ne estas tre granda. 12. Kiam mi ien veturas, mi neniam prenas kun mi multon da pakaĵo. 13. Ĉemizojn, kolumojn, manumojn kaj ceterajn similajn objektojn ni nomas tolaĵo, kvankam ili ne ĉiam estas faritaj el tolo. 14. Glaciaĵo estas dolĉa glaciigita frandaĵo. 15. La riĉero de tiu ĉi homo estas granda, sed lia malsaĝeco estas ankoraŭ pli granda. 16. Li amas tiun ĉi knabinon pro ŝia beleco kaj boneco. 17. Lia heroeco tre plaĉis al mi. 18. La tuta supraĵo de la lago estis kovrita per naĝantaj folioj kaj diversaj aliaj kreskaĵoj. 19. Mi vivas kun li en granda amikeco.

1. Говориш зле мій приятелю. 2. Пивім гербату з тісточком і конфітурами. 3. Вода с плинном. 4. Не хотів м пити вина, понеже містивсь в нім підозріваючий бруд. 5. На столі стояв ріжного рода цукор. 6. В тих фляшечках знаходяться ріжні кваси: оцет, квас сірчанний, квас салітровний і інші. 7. Твоє вино є тільки якоюсь відражаючою квасотою. 8. Квасність того оцту є ду-

же мала. 9. Ївм смачну яєчницю. 10. То велике взнесенє не є натуральною горою. 11. Високість тої гори не є дуже велика. 12. Коли куда їду, ніколи не беру з собою багато пакунків. 13. Сорочки, ковпирці, манкети і інші подібні предмети називаємо білизною, хочай вони не завсїгди роблені з полотна. 14. Морожене (лід з цукром) є солодкою замороженою присмакою. 15. Богатство того чоловіка є велике, але його дурнота є єще більша. 16. Він любить дівчину задля її краси і доброти. 17. Його багатерство дуже подобалося. 18. Ціла поверхня озера була покрита пливаючими листками і ріжними иншими рослинами. 19. Я живу з ним в великій приязни.

ЛЕКЦІЯ 43.

1. Patro kaj patrino kune estas nomataj gepatroj. 2. Petro, Anno kaj Elizabeto estas miaj gefratoj. 3. Gesinjoroj N. hodiaŭ vespere venos al ni. 4. Mi gratulis telegrafe la junajn geedzojn. 5. La gefiaĉoj staris apud la altaro. 6. La patro de mia edzino estas mia bopatro, mi estas la bopatro de mia endzino. 7. Ĉiuj parencoj de

mia endzino estas miaj boparencoj, sekve ŝia frato estas mia bofrato, ŝia fratino estas mia bofratino; mia frato kaj fratino (gefratoj) estas la bogefratoj de mia edzino. 8. La edzino de mia nevo kaj la nevino de mia edzino estas miaj bonevinoj. 9. Virino, kiu kuracas, estas kuracisto; edzino de kuracisto estas kuracistedzino. 10. La doktoredzino A. vizitis hodiaŭ la gedoktorojn P. 11. Li ne estas la visto, li estas lavistinedzo. 12. La filoj, nepoj kaj pranepoj de reĝo estas reĝidoj. 13. La hebreoj estas Izraelidoj, ĉar ili devenas de Izraelo. 14. Ĉevalido estas nematura ĉevalo, kokido — nematura koko, bovido — nematura bovo, kirdido — nemataura birdo.

1. Батько і мати разом називаються родичами. 2. Петро, Анна і Єлисавета суть моїми родителями. 3. Фамілія Н. прийдуть вечером до нас. 4. Повіншувавім телеграфічно новозаслюбленим. 5. Нарічені стади коло віттаря. 6. Батько моєї жєни є моїм тєсцем, я є його зятєм, а мій батько є тєсцем моєї жєни. 7. Всі крєвні моєї жєни суть моїми повиповиними, отже її брат є моїм шварром, її сєстра моєю братовою; мій брат і сєстра суть шварром і бра-

товою моєї жінки. 8. Жена мого сестринця і сестриниця моєї жінки суть моїми ближшими кривняками. 9. Женина, яка лічить є лікарем; жена лікаря і “курацістедзіно”. 10. Докторова А. відвідала нині доктора П. 11. Він не є прачкар, він є муж прачки. 12. Сини, внуки і правнуки короля суть короліями. 13. Жиди суть Ізраелітами, понеже походять від Ізраеля. 14. Лоша є недорослий кінь, курятко — недоросла курка, теля — недоросла корова, пташок — недоросла птиця.

ЛЕКЦІЯ 44.

1. La ŝipanoj devas obei la ŝipestron. 2. Ĉiuj loĝantoj de regno estas regnantoj. 3. Urbanoj estas ordinaraj pli ruzaĵoj ol vilaĝanoj. 4. La regnestro de nia lando estas bona kaj saĝa reĝo. 5. La Parizanoj estas gajaj homoj. 6. Nia provincestro estas severa, sed justa. 7. Nia urbo havas bonajn policanojn, sed ne sufiĉe energian poliestron. 8. Luteranoj kaj Kalvinanoj estas kristanoj. 9. Germanoj kaj Francoj, kiuj loĝas en Rusujo, estas Rusoj, kvankam ili ne estas Rusoj. 10. Li estas nelerta kaj naiva provincano. 11. La loĝantoj de unu regno estas samregnantoj, la

loĝantoj de unu urbo estas samurbanoj, la konfesantoj de unu religio estas samreligianoj. 12. Nia regimentestro estas por siaj soldatoj kiel bona patro. 13. La botisto faras botojn kaj ŝuojn. 14. La lignisto vendas lignan, kaj la lignaĵisto faras tablojn, seĝojn kaj aliajn lignajn objektojn. 15. Steliston neniu lassas en sian domon. 16. Verkisto verkas librojn, kaj skribisto simple transkribas paperojn. 17. Ni havas diversajn servantojn: kuiriston, ĉambristinon, infanistinon kaj veturigiston. 18. La riĉulo havas multe da mono. 19. Malsaĝulon ĉiu batas. 20. Timulo timas eĉ sian propran ombbron. 21. Li estas mensogisto kaj malnoblulo.

1. Матрози мусять слухати капітана. 2. Всі мешканці держави суть горожанами. 3. Міщане суть звичайно хитрійші від селян. 4. Самодержавець нашого краю є добрий і мудрий король. 5. Парижани суть веселі люди. 6. Наш начальник провінції є грізний, але справедливий. 7. Наше місце має добру поліцію, але не досить енергічно поліцмайстра. 8. Лютерани і кальвіни суть христіяне. 9. Німці і Французи які мешкають в Росії суть зросійщні,

хотяй не є Росіянами. 10. Він є незручний і наївний націоналіста. 11. Мешканці одної держави суть всівземляками, мешканці одного міста всівгорожани, визнавці одної релігії — всіввизнанцями. 12. Наш вожд полку є для своїх жовпірів так як добрий отець. 13. Швець робить чоботи і черевики. 14. Доставця спродає дерево, а столяр робить столи, крісла і інші домашні знаряди. 15. Відважний моряк втопився в морю. 16. Писатель пише книжки, а писар по просту переписує папери. 17. Маємо різну службу: кухаря, кімнатну дівчину, няньку і фірману. 18. Богач має багато гроший. 19. Дурня всі бють. 20. Боягуз боїть ся навіть своєї власної тіни. 21. Він є брехун і безличник.

ЛЕКЦІЯ 45.

1. Mi aĉetis por la infanoj tableton kaj kelke de seĝetoj. 2. En nialando sin ne trovas montoj, sed nur montetoj. 3. Tuj post la hejto la forno estis varmega, post unu horo ĝiestis jam nur varma post du horoj ĝiestis jam tute malvarma. 4. En somero ni trovas malvarmeton en densaj arbaroj. 5. Li sidas apud la tablo kaj dormetas. 6. Mallarĝa vo-

jeto kondukas tratiu ĉi kampoj al nia domo. 7. Sur la vizaĝo mi vidis ĝojam rideton. 8. Kun bruoj oni malfermis la pordegon, kaj la kaleŝo enveturis en la korton. 9. Tio ĉi estis jam ne simpla pluvo, sed pluvego. 10. Grandega hundo metis sur min sian antaŭan piedegon kaj mi de teruro ne sciis, kion fari. 11. Antaŭ nia militistaro staris granda serio da pafitegoj. 12. Jehanon, Nikolaon, Erneston, Vilhelmon, Marion.

1. Купивім для дітей столик і кілька крісел. 2. В нашім краю нема гір тільки горбки. 3. Зараз по напаленю печ був горячий, по годині був тільки теплий, а по двох годинах був вже зовсім зимний. 4. Літом знаходимо холод в густих лісах. 5. Він сидить коло стола і дримає. 6. Вузка дорога провадить через то поле до нашого дому. 7. На його твари бачивім веселій усміх. 8. З криком відтворено браму і віз віхав на полвіре. 9. То був вже не простий дощ, але злива. 10. Великий пес положив на мене свою передню лапу і я зі страху не знав що робити. 11. Перед нашим військом стояв великий ряд армат. 12. Іван, Николай, Ернест, Василь, Марьян.

ЛЕКЦІЯ 46.

1. En la kota vetero mia veste forte malpurigis; tial mi prenis bronson kaj purigis la veston. 2. Li paligis de timo kaj poste li rugigis de honto. 3. Li fiancigis kun fraŭlino Berto; post tri monatoj estos la edziĝo; la edziĝa soleno estos en la nova preĝejo, kaj la edziĝa festo estos en la domo de liaj estontaj bogepatroj. 4. Tiu ĉi maljunulo tute malsagiĝis kaj infaniĝis. 5. Post infekta malsano oni ofte bruligas la vestojn de la malsanulo. 6. Forigu vian fraton, ĉar li malhelpas al ni. 7. Ŝi endziniĝis kun sia kuzo, kvankam ŝiaj gepatroj volis ŝin endziniĝi kun alia persono. 8. En la printempo la glacio kaj la neĝo fluidiĝas. 9. Venigu la kuraciston, ĉar mi estas malsana. 10. Li venigis al si el Berlino multajn librojn. 11. Mia onklo ne mortis per natura morto, sed li tamen ne mortigis sin mem, kaj ankaŭ estis mortigita de neniu; unu tagon promentante apud la-reloj de fervojo, li falis sub la radojn de veturanta vagonaro kaj mortigis. 12. Mi ne pendigis mian ĉapon sur tiu ĉi arbeto; sed la vento forblovis de mia kapo la ĉapon, kaj ĝi flugante, pendigis sur la branĉoj de la arbe-

to. 13. Sidigu vin (aŭ sidigu), sinjoro! 14. La janulo aliĝis al nia militaro kaj kuraĝe batalis kune kun ni kontraŭ miaj malamikoj.

1 В болотнисту слоту моє убранє дуже занечистилось; длятого взявм щітку і очистив його. 2. Він збілів зі страху, а пізнійше почервонів зі весиду. 3. Він заручився з панною Бертою; за три місяці буде слюб, урочистість слюбy відбудеся в новій церкві, а весіля буде в домі його бувшого тесця. 4. Той старець зовсім здурнів і здитинячів. 5. По заразливій хоробі часто палять убранє хорого. 6. Віддали (прожени звідси) твого брата, понеже він перешкаджає нам. 7. Вийшла замуж за свого козина, хотяй її родичі хотіли видати її за иншу особу. 8. На весні сніг і леди розтоплюються. 9. Приведи лікаря, бо я хорий. 10. Він спровадив собі з Берліна багато книжок. 11. Мій вуйко не вмер натуральною смертею, але однак не забився сам і також не був ніким забитий; одного дня проходжуючись попри желізничі шини, впав під колеса їдучого потягу і забився. 12. Я не повісив своєї шапки на тім дереві; лиш вітер звів з моєї голови шапку і вона, літаючи, повисіла на

галузях дерева. 13. Сідай пане! 14. Молодець прилучивсь до нашого війська і відважно боровсь разом з нами проти нашого ворога.

ЛЕКЦІЯ 47.

1. Bovino, ĉevalo kaj hundo komencis disputi, kiun el ili mastro plej amas. 2. "Certe min, diras la ĉevalo: mi trenas plugilon kaj erpilon por li, mi veturigas lignon el arbaro, li veturas kun mi urbon. 3. Kion li farus sen mi? 4. "Ne, la mastro plej amas min, diras la bovino, mi nutras per lakto tutan lian familion. 5. Ne, li min plej amas, murmuras hundo, mi gardas lian havaĵan. 6. La mastro ekaŭdis tiun ĉi disputon kaj diras: "Cesu vi disputi; ĉiuj vi estas necesaj al mi kaj ĉiu el vi estas bona sur sia loko.

1. Корова, кінь і пес стали сваритися, кого з них господар найбільше любить. 2. Певно що мене, каже кінь, я тягну для нього плуг і борону, вожу дрова з ліса, зі мною він їздить до міста. 3. Що робивби він без мене? 4. Ні, господар мене найбільше любить, говорить корова, я кормлю молоком всю його сімю. 5. Ні, він найбільше мене любить,

промуркотів собака, я стережу його господарства. 6. Учув се господар і говорить: Перестаньте ви сваритись, всі ви потрібні мені і кождий з вас добрий на своїм становищи.

ЛЕКЦІЯ 48.

1. En la daŭro de kelke da minutoj mi aŭdis du pafojn. 2. La pafado daŭris tre longe. 3. Mi eksaltis de surprizo. 4. Mi salatas tre lerte. 5. Mi saltadis la tutan tagon de loko al loko. 6. Lia hieraŭa parolo estis tre bela, se dla tro multa parolado lacigas lin. 7. Kiam vi ekparolis, ni atendis aŭdi ion novan, sed baldaŭ ni vidis, ke ni trompiĝis. 8. Li kantas tre belan kanton. 9. La kantado estas agrabla okupo. 10. La diamanto havas belan brilon. 11. Du ekbriloj de fulmo, trakuris tra la malluma ĉielo. 12. La domo, en kiu oni lernas, estas lernejo, kaj la domo, en kiu oni preĝas, estas preĝejo. 13. La kuiristo sidas en la kuirejo. 14. La kuracisto konsilis al mi iri en ŝvitbanejon. 15. Magazeno, en kiu oni vendas cigarojn, aŭ ĵambro, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarejo; skatolêto aŭ alia objekto, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarujo; tubeto, en kiun oni metas ciga-

ron, kiam oni ĝin fumas, estas cigaringo. 16. Skatolo, en kiu oni tenas plumojn, estas plumujo. 17. En la kandelingo sidis brulanta kandelo. 18. En la poŝo de mia pantalono mi portas monujon, kaj en la poŝo de mia surduto mi portas paperujon; pli grandan paperujon mi portas sub la brako. 19. La Rusoj loĝas en Rusujo kaj la Germanoj en Germanujo.

1. В протязу кількох мінут вчувім два вистріли. 2. Стрілянина тревала досить довго. 3. Підскочивім з несподіванки. 4. Я скачу дуже зручно. 5. Скакавім цілий день з місця на місце. 6. Його вчорайша мова була дуже красна, але за довге говоренє убезсиляє його. 7. Коли ти заговорив сподівалисьмося щось нового почути, але в коротці побачилисьмо, що ми ошукалися. 8. Він співає дуже гарну пісню. 9. Співанє є приємне занятє. 10. Діамент має гарний полиск. 11. Дві блискавиці перебігли по темнім небі. 12. Дім в яким учаться, є школа, а дім в яким моляться є церков. 13. Кухар сидить в кухні. 14. Лікар радив мені іти до лазні. 15. Магазин, в яким спродують цигара, або кімната, в якій тримають цигара, є цигаретовня, пудел.

ко або инший предмет, в яким держиться цигара с цигаретова складня, рурка, в яку пхаєсь цигара с цигарнічка. 16. Пуделко, в яким передержуєсь пера, с перником. 17. В ліхтарі була горіюча свічка. 18. В кишені моїх сподень ношу пулярес, а в кишені мого сурдута ношу другий, теку ношу під пахою. 19. Росіяни мешкають в Росії, а Німці в Німеччині.

ЛЕКЦІЯ 49.

1. Ŝtalo estas fieksebla, sed fero ne estas fleksebla. 2. Vitro estas rompebla kaj travidebla. 3. Ne ĉiu kreskaĵo estas manĝebla. 4. Via parolo estas tute nekomprenebla kaj viaj leteroj estas ĉiam skribitaj tute nelegeble. 5. Rakontu al mi vian malfeliĉon, ĉar eble mi povos helpi al vi. 6. Li rakontis, al mi historiion tute ne kredeblan. 7. Ĉu vi amas vian patron? 8. Kia demando! kompreneble, ke mi lin amas. 9. Mi kredeble ne povas veni al vi hodiaŭ, ĉar mi pensas, ke mi mem havos hodiaŭ gastojn. 10. Li estas homo ne kredinda. 11. Via ago estas tre laŭdinda. 12. Tiu ĉi grava tago restos por mi ĉiam memorinda. 13. Lia edzino estas laborema kaj ŝpa-

reba, sed ŝi estas ankaŭ tre babilema kaj eksitiĝas ofte ĉe la plej malgranda bagatelo; tamen li estas tre pardonema, li ne portas longe la koleron kaj li tute ne estas vangema. 15. Li estas tre kredema; eĉ la plej nekredeblajn aferojn; kiujn rakontas al li la plej nekredindaj homoj, li tuj kredas. 16. Centimo, pfenigo, kaj kopeko estas moneroj. 17. Sablero enfalis en mian okulon. 18. Li estas tre purema, kaj eĉ unu polverorn vi ne trovos sur la vesto. 19. Unu fajrero estas sufiĉa, por eksplodigi pulvon.

1. Сталь є круха, але желізо не є крухе. 2. Шкло є крухе і прозорне. 3. Не кожда рослина є ідальна (можна їсти). 4. Твоя мова є зовсім не зрозуміла, а твої листи завсігди сьуть писані нечитко. 5. Скажи мені про своє нещастє, може зможу тобі помочи вдечім. 6. Оповів мені історію не зовсім імовірну. 7. Чи любиш свого батька. 8. Яке питанє! розуміється, що люблю його. 9. Правдоподібно не буду міг прийти нині до тебе, мишлю, що сам буду мав гості. 10. Він є чоловіком не достовірним. 11. Ваш поступ є дуже похвальний. 12. Той важний день зістане для мене завсігди памятним.

13. Його жена є дуже працювита і ошадна, але також богато говорить і кричить. 14. Він є дуже гнівний і ображується при найменшій дурниці; однак дуже скоро перестас гніватись, не держить довго гніву і зовсім не є мстивий. 15. Він є дуже легко вірний, навіть найнеімовірним річам, які оповідають йому неімовірні люде, зараз вірить. 16. Цент, феник і копійка суть монети. 17. Зерно піску впало в моє око. 18. Він є дуже порядний і навіть малого порошка не знайдете на його убраню. 19. Одної іскри досить, щоб сіричинити вибух пороху.

ЛЕКЦІЯ 50.

1. Ni ĉiuj kunvenis, por priparoli tre gravan aferan; sed ni ne povis atingi ian rezultaton, kaj ni disiris. 2. Malfeliĉo ofte kunigas la homojn, kaj feliĉo ofte disigas ilin. 3. Mi disŝiris la lateron kaj disjetis ĝiajn pocetojn en ĉiujn angulojn de la ĉambro. 4. Li donis al mi manon, sed mi ĝin tuj redonis al li. 5. Mi foriras, sed atendu min, ĉar mi baldaŭ revenos. 6. La suno rebrilas en la klara akvo de la vivero. 7. Mi diris al la reĝo; via reĝa moŝto, pardonu min! 8. La sufikso "um"

ne havas difinitan signifon, kaj tiaj la (tre malmultajn) vortojn kun "um" oni devas lerni, kiel simplajn vortojn; ekzemple: plenumis, kolumo, manumo. 9. Mi volonte plenumis lian deziron. 10. En malbona vetero oni povas facile malvarmumi.

1. Ми всі зійшлися, щоб обговорити дуже важну справу; але не моглисьмо осягнути жадного результату і розійшлисьмося. 2. Нещастє дуже часто єднає людий, а щастє часто роз'єднує їх. 3. Пірвавім лист і розкинувім його кавалками по всіх кутах кімнати. 4. Він дав мені гроші, але я не зараз звернув йому. 5. Я відходжю, але чекай на мене понеже зараз вертаю. 6. Сонце відбиваєсь в чистій воді річки. 7. Сказавім королеви: ваша королевська величність простіть мені! 8. Придаток "um" не має означеного значія і тому слів на "um" треба научитись як простих слів; на пр. сповняти, ковнір, манкет. 9. Охочо сповнивім його волю. 10. В злу погоду можна легко перестудитись.

**ЧИТАЙТЕ НОВІ КНИЖКИ НА-
КЛАДОМ ВИДАВНИЦТВА
“ГОЛОСА ПРАВДИ”.**

Робітничі пісні	.25
К. Нелсон — Природні розмови про економію	.30
Е. Гуцайло. Звідки взявся чоловік	.25
Казка про сотворення світа	.15
К. Кавцкі. Народність і її початки	.25
Е. Гекер. К. Маркс, його життя і наука	.15
Др. К. Ренер. Нація як правна ідея і Інтернаціонал	.20
П. Бертоля. Нове євангеліє	.15
Др. Бартошек. Новітня суспільність і церква	.35
Лямбро. О походженню нашого Бога	.15
Н. Рубакін. Про походження та розвиток мов	.25
В. Винниченко. Великий молох, ієса на 3 розділи	.50
В. Лункевич. Серед вічних снігів і ледів	.30
Е. К. Соціалізм	.20
Рис. Соціалізм а патріотизм	.15
Й. Децген. Фільософія Соціал-Демократії	\$1.50
А. Бах. Цар голод, Виклад політичної Економії	.35
Д. Ключинська. Чому жінщини жа-	

дають політичних прав	.15
Др. Цамеґгоф Есперанто	?
Ангело Караро. Визволення без Бо- га й церкви (в друку)	.15

ЩО МИ ОТРИМАЛИ З КРАЮ!

Велика мапа України	.75
О. Н. Рік на Великій Україні	\$1.00
В. Винниченко. Відродження Нації, том I. II. III.	\$5.00
Велика кольорова мапа України	.50
Твори В. Винниченка I.—XII.	\$10.00
Держава і революція	.30
Азбука комунізма	\$1.25
Чергові завдання Сов. Росії	.10
Ст. Ковалів. Громадські промисло- вці	.75
Д. Лукіянович. За кадильну	\$1.00
Моя популярність.	.90
Пан Природа	.50

Замовлення і гроші шліть
на адресу:

HOLOS PRAWDY

Book Publishers

BOOK STORE

119 East 7th St., New York, N. Y.

Новість!

Новість!

Вже вийшли з друку і продаються
Види Київа, Київські Листівки
з котрих ви можете зовідіти як
виглядає місто Київ.

Одна серія 16 карток ціна 50 ц.
Одна карточка 5 ц.

Хто замовляє більшу кількість,
даємо опуст.

Замовлення просить ся слати на
адресу:

HOLOS PRAWDY

119 East 7th St., New York, N. Y.